číslo 55
neprodejné

Světlik

svět libereckých knihoven

hách po odpadnutí vod první suchá země i na temeni Ještěda.
na, usedají do stínu platanů a jejich urputné vzezření se stává mírným.
ají nazdařbůh. *Být básníkem, to není jenom tak.*
Oh, moje Maňon! *Slunko bylo u samého západu a svatojánští broučci vstávali.*
to be done. *Byl pozdní večer – první máj, večerní máj – byl lásky čas.*
der Fall ist.
v?

1 | 2015

O knihovnících a čtenářích

V dnešním čísle Světliku se objevuje hodnocení minulého roku, několik zajímavostí, které jsme chtěli zdůraznit, a fotografie z akcí, jež se konaly pro veřejnost v minulém i na počátku tohoto roku. V těchto dnech se dokončují statistiky a výroční zprávy, uplynulý rok se hodnotí, vytvářejí se plány pro rok letošní. Knihovna, stejně jako většina ostatních v kraji i v celé republice, se svou nabídkou snaží přilákat do svých prostor čtenáře, uživatele, ženy, muže, děti, dospělé, seniory, hendikepované, všechny kategorie zájemců. Knihovníci a knihovnice by pro své návštěvníky udělali ledacos. Troufám si říci, možné i nemožné. Vycházíme čtenářům vstříc, snažíme se zajistit pro ně nejnovější informace, e-knihy, elektronické zdroje a další druhy médií. V knihovně najdete mnohé současné technické novinky: čtečky elektronických knih, samoobslužné automaty pro výpůjčky, můžete si zapůjčit iPad, platit bezhotovostně kartou, využít wifi síť a internet zcela bezplatně. Digitalizujeme pro vás, připravujeme nové možnosti využití knihovny. Mnohdy i s omezenými finančními prostředky knihovny fungují na sto procent.

Knihovnice i knihovníci se snaží návštěvníkům nabídnout ještě jiné věci – sociální kontakt, úsměv, radu, umějí doporučit zajímavé knihy, návštěvníci si s jejich doprovodem mohou užít dobrodružný pobyt v knihovně potmě po zavírací době. Umíme se převléknout do kostýmu, zahrát divadlo, připravit kvíz, soutěž, přenocovat s dětmi v knihovně při Noci s Andersenem, vyznamenat nejlepší čtenáře roku. Organizujeme přednášky všeho druhu.

A kromě toho jsme prakticky neustále k dispozici u výpůjčního pultu, kde se s vámi, čtenáři a uživateli, setkáváme tváří v tvář. Chováme se zdvořile a přátelsky, nebo se o to alespoň snažíme a neustále se učíme. Dostáváte od nás informace z literárního světa, knihy vám vyhledáme, půjčíme i vrátíme, prodloužíme...

Jsme ovšem také „jenom lidi" a s některými vašimi novými zvyklostmi se nějak nemůžeme smířit. Co třeba mobilní telefon? Je opravdu tak důležitý ten hovor, který musíte vyřizovat během doby, kdy se Vám u pultu zrovna věnujeme? Myslíte, že je to zdvořilé? Možná by volající na druhém konci „sluchátka" chvilku počkal a Vy byste si knihy u pultu vypůjčili v klidu a s úsměvem. Co říkáte? Knihovnice za pultem by vám jistě byla vděčná. Taky nám trhá srdce, když vidíme, že knihy, které tak zodpovědně balíme do fólie a nové s láskou řadíme do regálů, někdo nahází do tašky halabala, anebo v dešti odnáší bez jakékoli ochrany. V jakém stavu se pak ty knihy vracejí?

Buďme k sobě vstřícní a ohleduplní a chovejme se v dnešní uspěchané a „elektrizované" době s láskou jak ke knihám, tak k sobě navzájem. Třeba si to všichni společně dejme jako malý závazek do jarních dnů v roce 2015.

Mgr. Blanka Konvalinková
ředitelka

Obsah

SVĚT libereckých knihoven 2
Z knihovny 2
Děti čtou nevidomým dětem 2
Krátce z knihovny 3
Akce v knihovně 5
Ples v knihovně 5
Baterka plná pohádek 8
Tvoří knihovníci a přátelé knihovny 14
Anna Košárková: Z poezie 14
Z regionu 17
Ceny pro nejlepší knihovny, knihovnice a knihovníky Libereckého kraje 17

SVĚT veletrhů a soutěží 22
Výsledky XIII. ročníku literární soutěže 22

SVĚT souvislostí 24
Marek Sekyra: Liberecko v české krásné literatuře IX. 24

SVĚT libereckých autorů 27
S. Kubín: Dopisy člověku Nathanielovi 27
J. Bartoš Sturc: Alpské quadrifolium 29

SVĚT mladé literatury 31
V. Pavlíková: Navždy 31

SVĚT kritického myšlení 32
O. Hejnic: Julius Benko: Posledních 31 dní 32
O. Hejnic: Hoffmannovy povídky Jaquese Offenbacha 33
O. Hejnic: Kateřina z Redernu, první liberecká opera 35
O. Hejnic: Prodaná nevěsta 37
O. Hejnic: Višňový sad v Liberci od Ivana Rajmonta 38
O. Hejnic: Ruská zavařenina 40
O. Hejnic: Eva v Liberci 41
O. Hejnic: Dějiny strany mírného pokroku 43
O. Hejnic: Faust 44

SVĚT Kruhu libereckých autorů 46
O. Hejnic: Stanislav Kubín píše Nathanielovi 46
J. Šebelka, O. Hejnic: L. Příhoda dostal Cenu Euroregionu Nisa 48

Redakční rada:

Marek Sekyra **(KAL)**
Blanka Konvalinková, Jaroslava Starcová, Libor Schiffner **(KVK)**

Vydává Krajská vědecká knihovna v Liberci **(KVK)** spolu s Kruhem autorů Liberecka **(KAL)** jako účelový tisk.
Tiskárna RUCH s. r. o., www.ruch.cz

Evid. č. MK ČR 14407 ISSN 1214 - 2751

Z knihovny

Děti čtou nevidomým dětem

Liberecká knihovna se již dvanáct let věnuje neziskovému projektu Děti čtou nevidomým dětem. Cílem projektu je vydávání zvukových knih, určených pro slabozraké a nevidomé děti a jinak tělesně handicapované děti, především paraplegiky. Tedy děti, pro které je čtení nedostupné. Prostřednictvím zvukových knih je seznamujeme se současnou literární tvorbou pro děti v podání jejich vrstevníků. Zvukové knihy totiž nahrávají děti ze základních a středních škol. Vedlejším, ale nijak zanedbatelným efektem projektu je i podpora čtenářství u dětí základních škol a výchova k solidaritě s handicapovanými lidmi.

Při samotném nahrávání pracuje s dětmi podle připraveného scénáře profesionální režisér. Na další podobě audioknihy se podílí i skladatel hudby a grafik, který z knižních ilustrací vytvoří přebal audioknihy.

Dosud se nám podařilo nahrát třináct zvukových knih současných českých autorů např. knihy Ivy Procházkové, Ivony Březinové, Aleny Ježkové či Jiřího Kahouna. Na kontě máme i jeden zahraniční titul a tím je Matylda známého britského spisovatele Roalda Dahla.

V letošním roce jsme vytvořili zvukovou knihu Uzly a pomeranče spisovatelky Ivy Procházkové. Knihu opět načítali žáci a studenti vybraní z konkurzu, na kterém se sešlo přes sto uchazečů. Mezi úspěšnými byli jak žáci základních škol, tak studenti gymnázií a vysokých škol. Režie se ujala Eliška Bejčková, s kterou jsme v předchozích letech již několikrát spolupracovali.

Zvuková kniha bude slavnostně pokřtěna v Obřadní síni liberecké radnice 16. dubna za účasti všech, kteří se na nahrávce podíleli i dětí, kterým je nahrávka určena.

Radka Vojáčková

Krátce z knihovny

Co se nejvíce půjčovalo v roce 2014

Zajímá Vás, jaké knihy nebo jiné dokumenty se nejvíce půjčovaly v roce 2014? Vězte, že s velkým náskokem vyhrál Moliérův Lakomec, kterého si vypůjčilo 190 čtenářů. Další místa obsadily tituly Padesát odstínů šedi a Padesát odstínů temnoty od E. L. Jamesové, Inferno (D. Brown), páté místo pak hudební CD s názvem 0304 (Jewel). Do první desítky se probojovala jediná česká kniha, a to Žítkovské bohyně od K. Tučkové.

Pobočka Králův Háj již půjčuje automatizovaně

1. ledna 2015 se do naší automatizované sítě připojila další pobočka – Králův Háj. Její čtenáři konečně vymění papírové průkazy za čipové karty a budou moci využít kompletního balíčku služeb automatizované sítě – rychlejší půjčování a vracení prostřednictvím počítače, možnost rezervování knih z hlavní budovy i všech dalších poboček, možnost rezervovat a prodlužovat přes internet, přehled o aktuálním stavu dokumentů na všech pobočkách a mnoho dalšího. Věříme, že čtenáři budou spokojeni a novou službu ocení. Během příštích dvou let bychom rádi automatizovali i naši poslední a zároveň nejvzdálenější pobočku v Machníně.

Vyzkoušejte e-knihy

Víte, co mají společné knihy Analfabetka (J. Jonasson), Marco (J. Adler-Olsen), Stavitelé mostů (J. Guillon), Šachové figurky (P. May), Dalajlamova kočka a umění přist (D. Michie) nebo Bílá lvice

(H. Mankell)? Patří v tomto roce mezi nejvíce rezervované a zároveň jsou dostupné jako e-knihy. Pokud tedy nechcete čekat na tištěnou knihu, zkuste e-knihu. Všechny potřebné informace najdete na našem webu: http://www.kvkli.cz/e-knihovna/e-knihy.html.

Virtuální univerzita v naší knihovně začala!

V prosinci 2014 jsme vás informovali, že naše knihovna otevře virtuální vzdělávání seniorů tzv. VU3V (virtuální univerzitu třetího věku). Den D nastal 3. února 2015 – kdy proběhly první přednášky dvou kurzů, které jsme otevřeli: Čínská medicína v naší zahrádce a Evropské kulturní hodnoty. Do prvního kurzu se přihlásilo 13 účastníků a Evropské kulturní hodnoty navštěvují 4 účastníci.

Nejenom studenti, ale i my jsme byli zvědavi, co nás čeká, a netrpělivě jsme čekali na spuštění úvodních kurzů. Přednášky jsou srozumitelné, doplněné četnými ilustrovanými a praktickými ukázkami, a tak posluchačům nedělá problém bez potíží zvládnout společný test. Ještě jeden je vždy čeká doma, ten musí zvládnout sami a bude se jim započítávat do celkového hodnocení. V současné době mají studenti za sebou již tři přednášky v každém kurzu a tři splněné testy. Studium jim jde výborně a vypadá to, že jsou s obsahem i organizačním zajištěním univerzity spokojeni.

MojeID

MojeID je služba, která přináší možnost přihlašovat se všude na internetu vždy jen s jedním heslem. Na internetovém portálu, který službu mojeID podporuje, stačí uživateli místo klasického přihlašování kliknout na logo mojeID a… to je vše, už se nachází ve svém účtu!

Službu provozuje nezávislé sdružení CZ.NIC, které zodpovídá za domény s koncovkou cz.

Klade si za cíl na jedné straně usnadňovat uživatelům pohyb po Internetu a na straně druhé provozovatelům webových služeb přivádět ověřené uživatele.

V pondělí 2. 3. 2015 se knihovna stala teprve desátým místem v republice, kde lze validovat. Validace je nejvyšším stupněm ověření účtu mojeID. Jejím úkolem je jednoznačné ověření totožnosti uživatele. Takto ověřený účet mojeID pak může fungovat jako takový občanský průkaz ve světě Internetu.

KVK Liberec

Akce v knihovně

Ples v knihovně

Rok se s rokem sešel a knihovna se opět proměnila v taneční parket. Již tradiční Ples v knihovně, tentokrát v barvě čokoládové, navštívilo více než 300 lidí – bylo vyprodáno. Role moderátora se již podruhé ujal Jiří Bartoš Sturc, který nás s humorem elegantně provedl příjemným večerem. Kromě tance a ochutnávky skvělých moravských vín se bylo také na co dívat. Zahájení patřilo violoncellovému souboru Il Ponticello, půvabné orientální tanečnice předvedly působivý motýlí tanec a těsně před půlnocí šest krásných žen v rudém roztleskalo knihovnu svým temperamentním kankánem. Půlnoční losování vstupenek o zajímavé ceny už bylo pouze třešničkou na dortu.

Knihovna nabízí pro plesání prostory trochu netradiční, ale o to více může být zajímavé se takového plesu zúčastnit. Pevně věříme, že všichni, kteří k nám zavítali, si užili příjemný večer a zůstanou nám věrni i příští rok. Těšíme se na viděnou.

Děkujeme sponzorům plesu, kterými byli: Pekařství Jahůdka, Knihkupectví Fryč, vinařství Víno Rychnov a Zámecké vinařství Munzar v Domousnicích.

Dana Petrýdesová

Baterka plná pohádek

První březnový pátek, čas dvacet nula nula. Hala knihovny se zaplnila dětmi a rodiči. Královský rádce Atakdále a potulný muzikus s kytarou si odvedli nic netušící rodiče do Velkého sálu. Děti se rozdělily na dvě skupinky a se svými průvodci se vypravily do temné knihovny. Cesta byla plná pohádek, nejen těch, které znají děti z knížek, ale i filmových. Děti bezpečně poznávaly pohádky i postavy, které na chvilku obživly, aby pak zase zmizely v temnotě. Labyrintem knihovny a osmi zastaveními, mezi nimiž byli k zahlédnutí Jiřík a Zlatovláska, Lotrando a Zubejda, sudičky a Šípková Růženka s královskými rodiči nebo Brtník z Brtníku s dcerou Leontýnkou, děti a skřítkové tesaři či princezny Babetka a Brigita, Jindřich, Eliška, vodník s čertíkem a další a další, se obě skupiny dětí přibližovaly k cíli, jímž byl Velký sál, kde se mezitím chystalo překvapení.

Královský rádce Atakdále a potulný muzikus nacvičili s rodiči v mezičase písničku, kterou pak svým ratolestem hrdě zazpívali. Po občerstvení a před odchodem si všichni ještě z plna hrdla zazpívali, že není nutno, aby bylo přímo veselo…, a hlavně nesmí býti nuda.

Tak snad se nikdo nenudil…

Kateřina Trojanová

Rádce Atakdále
z pohádky Byl jednou jeden král

Princezna Lenka
z pohádky Princové jsou na draka

Sudičky z pohádky Tři bratři

Bába z mokřin, královna a král z pohádky Tři bratři

Šípková Růženka z pohádky Tři bratři

Princezna Brigita z pohádky Co takhle svatba, princi

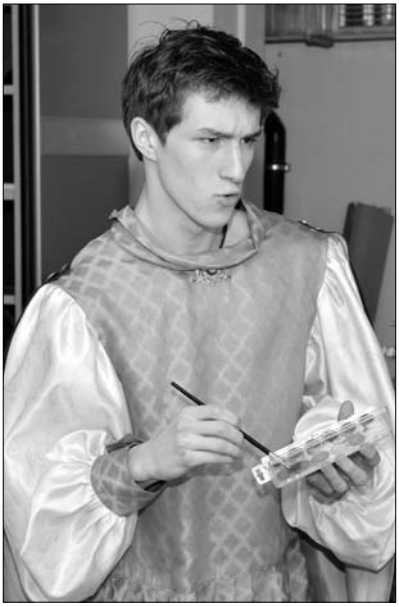
Princezna Babeta
z pohádky Co takhle svatba, princi

Vodník z pohádky
Princezna ze mlejna

Loupežník Lotrando a princezna Zubejda

Princ Václav
z pohádky Šíleně smutná princezna

Martin z pohádky
Princové jsou na draka

Skřítkové z pohádky Ať žijí duchové

Kuchař Jiřík a princezna Zlatovláska

Účastníci pohádkové Baterky s potulným muzikusem

Tvoří knihovníci a přátelé knihovny

Anna Košárková

DRAHOKAM

Jako kapky krev nám tepe,
jako kapky svět nás tepe

Ze surové šedé hmoty
vytepává jasný, krásný,
vytepává květinu, nejčistší drahokam

Bolest z nás vytepává
drahokam, co tepe.

Strach skrývám ve slovech vlídných,
ve spáncích svých nepoklidných,
krev mi prudce tepe.

Vnímáš proud řeky krásné,
bolest už nevnímáš,
ticho to nehorázné
tepe Ti svatozář.

Po Tvých snech zvolna bloudím,
strach mám, kde narazím,
že se to srovná, soudím,
přesto mě zamrazí.

No, já vím, to se stává,
všechen strach je jen klam,
bolest z nás vytepává
nejčistší drahokam.

Ze surové šedé hmoty,
z šedé hmoty běd a strázní
vytepává jasný, krásný
drahokam, a tepe.

LA DUŠ

Zpívám píseň k utišení deště,
snad mne vyslyší,
zpívám dál a ono přesto prší ještě,
snad se utiší.
Zpívám dál a překvapením ani nedýchám.
Zpívám dál a mraky odlétají a déšť utichá.

SAŇ

Život možná je stohlavá bestie.
A ten, kdo jí zkoušel utínat hlavy,
dlouho nepřežil. Ten, kdo ty hlavy
hladil, byl většinou utlačen ostatními.
Ale ten, který si s nimi povídal,
cítil se povznesen,
a ten, kdo si s nimi hrál, se skvěle bavil.

ŽIVOT JE KARNEVAL

Život je karneval.
Chceš-li, dbej mojí rady.
Proč by ses strachoval, proč by ses radoval
a co bys miloval,
kdyby byl bez závady?

MOŘE

Hledíš na moře
a už se setmělo.
Hvězdy zaplály
a v Tobě žár.

A měsíc nahoře
Ti píše na čelo, že
Tvoje trápení
je vlastně dar.

CO VYPRÁVĚL HAD (hadí řečí)

Snový pohled snad se snese
Nesednem si
Sejdeme se
v zemi za zrcadlem.

Had se mihnul ve křoví
kousek blázna v temném lese,
a ráj se nám zapoví. Možná v pekle sejdeme se.
Možná v pekle, za pár dní,
budeš první, poslední.

A CO SLYŠEL HAD (Adam a Eva)

Jsme jenom dva hříšní lidé,
ty jsi z hlíny a já ze žebra
tak dojez to jablko a do tmy se vydej
a pak poslouchej, co nám vítr hrá.

Zas začíná ta hra na hradbách,
ponoř se do noci a budeš jako v snách,
hra světel a stínů právě začíná,
tvoje víno, výdech tvůj a vážná víra tvá.

SVLAČEC

Rudá růže trny má
však pod nimi je zraněná
spíš jemný svlačec, to vem jed,
je silnější než růže květ,
vždyť nemusí si na nic hrát.

Chtěl bys rudou růži,
víra tvá zdání jistoty jí dá,
poškrábe ti kůži.
Pro tu růži šel bys světa kraj.

Je ti líto svlačce, že je jemný, skromný,
domníváš se, že ho musíš vysadit?
Ne – roste si, kde chce a je neoblomný.
Kolem překážek se umí obtočit.

ANNA KOŠÁRKOVÁ, bliženec, osobnost protikladů, což mi dává možnost nahlížet na věci z více úhlů pohledu. (A jistou nerozhodnost. Požehnána jest nevědomost.) Narodila jsem se ve Frýdlantu v Čechách. Když se to dozvěděl můj dědeček, vyběhl do porodnice v papučích. Obávám se, že podobně potom vypadal můj život. Že by předurčení papučemi? Škola jako celek mě bavila. Když mi v páté třídě nabídli možnost jít na víceleté gymnázium, šla jsem si především vyzkoušet přijímačky, částečně ze zvědavosti, ale k mému nesmírnému údivu mě přijali. Po maturitě jsem vystřídala umělecký textilní obor v Hradci Králové, který byl zajímavý, ale náročný a zbytečný a vysněné magisterské kostýmní návrhářství v nedohlednu a nejistotě. Třída plná umělců je zajímavé prostředí, ale od té doby jsem rozpačitá, když někdo řekne, že jsem umělec. Protikladem bylo studium informatiky v Praze a Brně. Po odskoku do Šumperka teď žiji v Brně a momentálně se stále ještě prokousávám přechodem od studentských let ke (v dnešní době velice privilegovanému) statusu pracujícího člověka. Kdybyste se mě po tom pendlování republikou ptali, kde jsem doma, asi bych na mapě našla průsečík zmíněných měst a ukázala tam. Nebylo to vždycky jednoduché, ale vždycky se kolem mě našli skvělí lidé, díky kterým můj život stojí za to a žiju ho ráda.

Z regionu

Ceny pro nejlepší knihovny, knihovnice a knihovníky Libereckého kraje

V minulém čísle Světliku jsme vás informovali o udělení cen v rámci soutěže „Nejlepší knihovna Libereckého kraje“. Vyhlašovatelem soutěže je Liberecký kraj ve spolupráci s Krajskou vědeckou knihovnou v Liberci, pod záštitou náměstkyně hejtmana pověřené řízením resortu cestovního ruchu, památkové péče a kultury PhDr. Hany Maierové. Oceněné knihovny (vždy jedna z každého okresu Libereckého kraje) obdržely diplom a finanční odměnu ve výši 10 000 Kč.

Slíbili jsme, že v dalším čísle Světliku vás s oceněným knihovnami blíže seznámíme:

Místní knihovna v Novinách pod Ralskem (okres Česká Lípa)

Noviny pod Ralskem patří k menším obcím Českolipska, žije zde necelých 300 obyvatel. Činnost knihovny je z dlouhodobého pohledu velmi pravidelná, k výraznějšímu omezení došlo pouze v roce 2010, kdy obec prostory knihovny zrekonstruovala, zvětšila a vybavila novým nábytkem i regály. Zvětšení plochy knihovny dovolilo knihovnici věnovat se kromě půjčování také kulturně-výchovné činnosti. V knihovně se schází pravidelně klub žen „Babinec" (ročně cca 20 setkání), který kromě jiného připravuje velikonoční dílny s následnými výstavami, pečení vánočního cukroví na rozsvěcení vánočního stromu i pro mikulášskou besídku pro děti ze školky, nebo cestopisné, případně historické přednášky s promítáním. Fotografie z akcí jsou na webových stránkách obce i knihovny. V letošním roce se knihovně podařilo získat dotaci Ministerstva kultury ČR na pořízení dataprojektoru, který umožní rozšíření nabídky akcí pro veřejnost. Knihovna je plně automatizovaná, uživatelé mají k dispozici on-line katalog na internetu, webovou prezentaci knihovny je možno shlédnout na adrese www.novinypodralskem.knihovna.info. Návštěvníci knihovny mají k dispozici veřejný internet. Fond knihovny tvoří téměř 4 000 svazků. Obec dá-

vá pravidelně ročně na nákup nových knih 10 000 Kč (34 Kč na obyvatele). Čtenáři si navíc mohou vybírat z knih výměnného fondu pověřené knihovny, jehož soubory jsou do knihovny dováženy 3–4x ročně. Některé konkrétní požadavky čtenářů knihovnice řeší za pomoci meziknihovní výpůjční služby. O knihovnu se od roku 1989 stará paní Miroslava Červinková, která je zárukou, že si knihovna udrží svou úroveň i v následujících letech.

Obecní knihovna Plavy (okres Jablonec nad Nisou)

Knihovna v Plavech na Jablonecku slouží tisícovce obyvatel, z nichž přibližně 10% služeb knihovny pravidelně využívá. Od roku 2013 je knihovna umístěna v rekonstruovaných a nově vybavených bezbariérových prostorách obecního úřadu v centru obce. Příjemné prostředí i osobnost knihovnice, bývalé dlouholeté vedoucí Městské knihovny v Tanvaldu Mgr. Anny Liškové, přinášejí nárůst počtu čtenářů a návštěvníků knihovny. Paní Lišková navázala velmi dobrou spolupráci se školou a začala se podílet i na kulturních akcích obce. Zapojuje knihovnu do celostátních akcí, jako je Noc s Andersenem, pořádá pro děti soutěže a kvízy, úspěšné jsou akce pro děti v době školních prázdnin, kdy mají děti více času věnovat se čtení. V rámci spolupráce se školou budou mít děti z místní školy jednou týdně literární výchovu přímo v knihovně. Knihovní fond je doplňován nákupem (za 20 000 Kč ročně) a výměnnými soubory z Městské knihovny v Jablonci nad Nisou, případně prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby z jablonecké nebo liberecké knihovny. Evidence knihovního fondu a výpůjční činnosti je vedena v automatizovaném knihovním systému, návštěvníci knihovny mají k dispozici veřejný internet. Na adrese http://plavy.knihovna.cz/ najdete webovou stránku knihovny, kterou knihovnice začíná budovat. Osobnost paní Liškové i příkladný přístup vedení obce ke knihovně je zárukou dalšího rozvoje činnosti knihovny.

Místní knihovna Bílý Kostel nad Nisou (okres Liberec)

V obci Bílý Kostel nad Nisou na Liberecku žije okolo 900 obyvatel, knihovna v roce 2013 evidovala 86 čtenářů, kteří si vypůjčili více než 5 200 knih a časopisů. V knihovně pracuje již

35 let velmi aktivní a obětavá knihovnice paní Eva Marečková. Čtenáři mají k dispozici téměř 5 500 svazků knih ze stálého fondu knihovny, do nějž bylo v roce 2013 nakoupeno z rozpočtu obce bezmála 300 svazků, knihovnice hojně vyřizuje individuální požadavky čtenářů prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby a nabídku četby pravidelně rozšiřuje prostřednictvím souborů z výměnných fondů regionálního oddělení KVK v Liberci, které si často přijíždí sama vybrat. V posledních letech knihovnu pronásledovaly nepříjemné události. V srpnu 2010, kdy již byl prakticky celý knihovní fond vložen do automatizovaného systému, zasáhla knihovnu blesková povodeň, která poškodila část knihovního fondu a zařízení a úplně zničila výpočetní techniku včetně uložených dat. Prostory knihovny byly zrekonstruovány, technika obnovena a knihovnice paní Marečková se znovu pustila do vkládání fondu. Během roku 2013, kdy byl veškerý knihovní fond vložen do počítače, a zdálo se, že knihovna bude moci spustit plně automatizovaný provoz, došlo k další události – knihovna musela uvolnit jednu místnost pro potřeby České pošty, následovaly znovu stavební úpravy. I přes mnohé nepříjemné události, které knihovnu v posledních letech postihly, se paní Marečková nenechala odradit, pracovala s mimořádným nasazením na její obnově a dosáhla toho, že rok 2014 je rokem pozitivních změn: byly dokončeny poslední úpravy knihovny, veškerý fond byl přeznačen a je znovu vložen do počítače, bylo zahájeno automatizované půjčování, knihovna již má zpřístupněn on-line katalog http://bily-kostel.knihovny.net a webové stránky http://www.bilykostel.knihovna.cz. Paní Marečková je aktivní i v oblasti vzdělávání – zúčastňuje se většiny vzdělávacích akcí a setkávání knihovníků regionu i Libereckého kraje. Za rychlou obnovu a zpřístupnění automatizované knihovny veřejnosti, vytvoření příjemného místa s moderními službami si jistě knihovna pod jejím vedením ocenění zaslouží.

Městská knihovna Lomnice nad Popelkou (okres Semily)

Knihovna v městě s 5 500 obyvateli v oblasti Semilska sídlí od roku 2010 v přízemí nově zrekonstruované budovy lomnického zámku v centru města. Je umístěna v několika místnostech – bývalých zámeckých komnatách o celkové ploše 150 m^2. Obě oddělení – pro děti a dospělé čtenáře – jsou vybavená novým nábytkem „na míru“. V dětském oddělení se nachází hrací koutek s množstvím hraček a her. Jedna z místností slouží jako čítárna a zároveň jako komunitní centrum, herna či klubovna. V roce 2013 knihovna evidovala 655 čtenářů (z toho 157 dětí do 15 let), kteří uskutečnili 24 122 výpůjček. Knihovnu navštívilo téměř 8 000 uživatelů. Čtenáři mají k dispozici 16 643 svazků knih, samozřejmostí je využívání meziknihovní výpůjční služby. K přístupu na internet slouží zájemcům 4 počítače. Knihovna pracuje v AKS Clavius (evidence knih, výpůjční protokol, on-line katalog). Je součástí Kulturního a informačního střediska města Lomnice n. P., tudíž se podílí na většině kulturních a společenských akcí, které se ve městě

pořádají. V samotné knihovně se v loňském roce uskutečnilo 79 kulturních akcí s 1 919 návštěvníky z řad veřejnosti. Mezi nejoblíbenější a nejnavštěvovanější projekty pořádané knihovnou patří LiStOVáNí – cyklus scénického čtení, projekt pro děti mateřských a základních škol „Babča Alča – Do pohádky a zas zpátky s babčou Alčou" zahrnující čtení v mateřských školách, seznamování dětí s tím, jak vzniká kniha, jak se s ní zachází, co je knihovna, první pohádkovou cestu do knihovny. Úspěch má také projekt „Jedničková burza" pro žáky základních škol a projekt „Čtení nuda není" – kvízy, hádanky, soutěže pro hodiny literatury. To je jen malý výčet toho, co knihovnice paní Alena Vedralová pro veřejnost i žáky škol ve městě i přilehlých obcích připravuje. Knihovna se prezentuje na webových stránkách KIS Lomnice n. P. http://www.kislomnice.cz/kis/, údaje jsou dle potřeby aktualizovány a doplňovány. Knihovna má otevřeno 23 hodiny týdně, ovšem ochotná paní knihovnice neodmítne zájemce o knihu či informaci ani mimo výpůjční dobu, nebo knihy čtenářům rozváží na kole. Každý lichý týden ve čtvrtek dopoledne půjčuje v domě s pečovatelskou službou. Paní Vedralová se knihovnické práci věnuje od roku 1979, od roku 2005 pracuje jako vedoucí knihovny. V roce 2013 byla pro svou nesmírnou pracovitost, ochotu a velice vstřícný a milý přístup ke čtenářům nominována na cenu „Knihovník Libereckého kraje".

Jaroslava Starcová

Výsledky XIII. ročníku literární soutěže

Nadace škola hrou a iQLANDIA, o. p. s., Liberec – „Řekni mi, co čteš“ – téma: „Co Ty na to?...“

Pořadí	Jméno	Škola
1.	**Ema Tomanová**	Gymnázium F. X. Šaldy Liberec
2.	**Sára Turková**	ZŠsRVJ, Husova ul., Liberec
3.	**Kristina Prokešová**	ZŠsRVJ, Husova ul., Liberec
4.	**Veronika Pavlíková**	Gymnázium F. X. Šaldy Liberec
5.	**Adéla Jana Janatová**	ZŠ a MŠ Hejnice
6.	**Hana Hromadová**	Gymnázium F. X. Šaldy Liberec
7.	**Aneta Březinová**	ZŠ TGM, Hodkovice n. M.
8.	**Adéla Jakšová**	ZŠ Liberecká, Jablonec n. N.
9.	**Milan Dymokurský**	ZŠ a MŠ Hejnice
10.	**Denisa Čisárová**	ZŠ Liberecká, Jablonec n. N.

zvláštní ceny:

Krajská vědecká knihovna Liberec	**Magdaléna Kvasničková**	Gymnázium F. X. Šaldy, Liberec
iQLANDIA, o. p. s., Liberec	**Jan Nepomuk Praus**	ZŠ Liberecká, Jablonec n. N.
Centrum Babylon, a. s., Liberec	**Jan Hušek**	ZŠ Liberecká, Jablonec n. N.
Nadace škola hrou Liberec	**Daniela Landfeldová**	ZŠ TGM, Hodkovice n. M.

Porota přijala rekordních 166 prací z 10 základních škol a několik sólo prací. Rádi bychom zdůraznili tu skutečnost, že ač je bohužel pouze 10 hlavních cen + 4 ceny vedlejší, tak vítězem je vlastně každý z Vás všech 166 soutěžících! NIKDO tady opravdu neprohrál – každá přečtená knížka, Váš zájem o četbu, psaní, názor na věci související – to vše je osobním přínosem pro každého, přispívá to k všeobecnému vzdělání i rozhledu. Tak je to třeba brát, a proto žádný smutek nad eventuálním neumístěním se do pořadí 1 až 10...

Druhý program

Magdaléna Kvasničková

Informace. Dnešní člověk je ze všech stran zahlcován a zároveň pohlcován tisíci informacemi. Žijeme ve světě internetu, mobilních komunikátorů, jež plodí bleskurychlé SMS zprávy a poskytují „důležité“ moderní aplikace. Tento svět nás ovlivňuje a stáváme se jeho loutkami. Hudba v obchodních domech určuje rychlost našich kroků, jízdní řád městské dopravy řídí náš čas a mobilní displeje budí zájem našich očí.

Když se tak dívám na okna blikající od televizních obrazovek, napadá mě, že dnešnímu člověku stačí tak málo. Hledí na nějaký americký „doják" a nechá své emoce v rukou ředitelů televizních stanic. Lidé už neumí být spolu bez použití moderních technologií, dokonce neumí trávit čas ani sami se sebou. Svět nám vzal fantazii, sny i cíle. Nežijeme, my jsme žiti.

A z těchto důvodů ráda čtu knížky. Mají více rozměrů než technicky dokonalý film či počítačová hra. Jsem v nich volná. Miluji pocit tajemství při otáčení stránky, zimu i teplo, vůni písmen, smutno po přečtení posledního listu, který mě přímo nažene vytáhnout si ihned další knihu, jen aby tento pocit odezněl. Tyto „moje knižní stavy" má to štěstí prožít čím dál méně lidí. Člověk, který je nepoznal, se ochuzuje o jednu z hřejivých věcí v čím dál studenějším světě. Je těžké mu nepodlehnout. Zvládne to ten, kdo se nedá, do knížek se schová.

Vždy mě fascinovala práce knihovníka. Co toto zaměstnání obnáší? Rozumět knihám? Mít je rád? Být mezi nimi a lidmi, kteří se o ně zajímají a milují je, mi vždy přišlo jako ta nejkrásnější práce. Myslím, že knihovník má na svědomí ty nejdůležitější věci, které potřebujeme ke štěstí. Zajišťuje stovkám dětí slibnou budoucnost: kariéru, začlenění do společnosti, gramotnost a vědomosti a také vlastní názor, který v této době zastoupíme jen zřídka. Ano, z většiny to, co si odnesete z knihovny domů, ovlivňuje knihovník a ne knihy.

Dobrý knihovník vhodně poradí, potěší, pro tu kterou knihu zaujme. Také úsměv často zajistí to, aby malý čtenář přišel do knihovny znovu, třeba jen proto, že je mezi policemi příjemno. Myslím, že tato moc pozvat netušící do nepopsatelného světa, který si však mají možnost popsat sami, je čest a zároveň velká odpovědnost. Jako malá jsem chtěla být knihovnicí, teď už vím, že dělat práci, ve které tvé rozhodnutí závisí na velmi důležitých věcech, nemůže dělat každý.

Ještě dnes si vzpomínám na svou první knížku, již jsem si půjčila v knihovně. Byl to Malý princ, knížka, kterou mám velmi oblíbenou. Později jsem se začetla do dívčích románů, a nakonec jsem přistoupila i k detektivkám a dobrodružným příběhům. Přes den obyčejná školačka - kdo by si pomyslel, že ještě téhož večera budu Robinzonkou? Dva životy, to mám na knize ráda. A také to, že ji mám doslova a do písmene ve svých rukou. Kdykoli budu chtít, zavřu knižní život. U toho normálního to tak jednoduché není.

Je mi líto dětí, které nic takového nezažily. Já bych byla ráda, kdyby je kdokoli (asi nejlépe rodič) přivedl před dveře knihkupectví a ukázal jim svět volby, dobrodružství, asertivity, empatie, poznání… Ukázal jim, jak vypadá dětství mnoha barev a světů.

Ráda utíkám do sebe, přemýšlím a své myšlenky se snažím zapisovat. Často mi k tomu pomáhají knihy, proto mám nejraději ty s metaforickým nádechem. Kniha je přítel.

Čtete? Ne? Pak jste nepopsanou knihou. Nerozumíte? Tak já to zkusím vaší řečí: „Přepněte na jiný program!"

LIBERECKO
v české krásné literatuře IX.

Krkonoše a Krakonoš v literatuře počátků realismu

Marek Sekyra

Když jsme zmiňovali cesty českých literátů do Krkonoš, které ovlivnily jejich tvorbu, opomenuli jsme zmínit cesty dvou autorů. Jednak již zmiňovaného **F. L. Čelakovského**, který jako vychovatel v rodině lesmistra Linky pod Hrubou Skálou podnikl roku 1821 výlet do Arnultovic u Hostinného a účastnil se honu na zajíce na úpatí Černé hory a v roce 1842 pak z Vratislavi vystoupil k labskému pramenu a vodopádu, a jednak **Františka Nečáska** (20. srpna 1811, Vysoké nad Jizerou – 8. září 1889, Vysoké nad Jizerou), který psal první příspěvky již v době romantismu, ale svým hlavním literárním dílem tkví v realismu.

Studoval na gymnáziu v Litoměřicích a v Jičíně, poté odešel do Prahy na filosofii, kde se setkal s K. H. Máchou. Po jejím absolvování se zapsal na bohoslovecký seminář v Litoměřicích, ale již po třech měsících školu opustil a nastoupil na právnickou fakultu. V roce 1828 podnikl cestu do Krkonoš, na jejímž základě vzniklo jeho vyprávění *Cestování na Sněžku* (1836). Dílo bylo pravděpodobně inspirované právě poutí K. H. Máchy, Nečásek se snaží o poetický popis krajiny a využívá i milostnou zápletku – dívka v jeho vyprávění se jmenuje Márinka. První literární práce vydal již roku 1831 v Krameriově časopise *Večerní vyražení*; mimo jiné *Založení Vysokého* a *Cestování po Krkonoších*, později publikoval básně a humoresky v časopisech *Květy* a *Světozor* a redigoval časopis *Boleslavan*. Roku 1854 vyšlo vyprávění *Cestování na Sněžku* jako součást díla Václava Rodomila Krameria ***Červená krčma, anebo Nic se tagně neupletlo, by nepřisslo předc na světlo. Prawdiwá příhoda z předesslých válek Francskýchˇ***. Studia ukončil Nečásek roku 1838 a vstoupil do státních služeb, trvale nakonec bydlel v Praze, ale letní měsíce trávil v rodném Vysokém. Protože přijížděl už počátkem června, říkali mu žertovně „první vysocká vlaštovka“. V díle líčil pravdivě a poutavě život na českém venkově, knižně vyšlo *Sňatek na smrtelném loži* (1867), *Mileva. Obrázek z Hruboskalska* (1869), *Jitrocí* (1872), v němž popisuje krajinu a obyvatelstvo v okolí Vysokého, *Ruská kněžna* (1874), *Malvína* (1876), *Marie* (1883) a *Tři habry* (posmrtně 1928, předtím ve *Světozoru* 1870).

Zmínili-li jsme výše V. R. Krameria, nelze nepokračovat autory, které ovlivnilo v jednom z předchozích dílů zmiňované dílo jeho otce *Rybrcol na Krkonoských horách*, jak o tom píše E. Koudelková v již citovaném textu ***Nejstarší podoby Krakonoše v česky psané krásné literatuře***. Jedním z nich byl kněz (studoval v Bělé, Kosmonosích a Litoměřicích), spisovatel a archeolog **Václav Krolmus** (3. října 1790, Březinka u Bělé pod Bezdězem, necelých 5 km od hranic Libereckého kraje – 24. října 1861, Praha), který se pokusil o souborné slovníkové uspořádání znalostí o lidovém podání s názvem ***Staročeské pověsti, zpěvy, hry, obyčeje, slavnosti a nápěvy s ohledem na bájesloví československé*** (tři svazky 1845–1851). V něm vykládá Krameriovo dílo dosti svérázně. Krkonoše jsou podle něj nejhlavnějším učilištěm a jakýmsi slovanským Olympem, kam pohanští Slované přicházejí obětovat černé kohouty (Krolmus píše, že on sám se několika poutí do Krkonoš, kde byli kohouti obětováni, zúčastnil, a také průběh takových poutí detailně líčí včetně zvyku omývat po návratu domů dobytek vodou z pramenů Labe a Jizery, vykrápět touto vodou chlévy a vykuřovat je zapálenými krkonošskými bylinami). Krakonoš sem byl poslán svou matkou, urozenou Slovankou, aby se tam naučil čarovat a léčit, a potom v horách tropil pravé divy (myšlenka o Krkonoších jako o slovanském Olympu se objevila už u Karla Augusta Musäa ve ***Volksmärchen der Deutschen. Legenden von Rübezahl***, 1782). Krolmus byl také další, kdo uvedl české pojmenování pro Krakonoše – Hrubýkal. Jeho etymologie vychází ze jména Rübezahl, neboť někteří badatelé uvádí, že praforma toho jména byla Riebenzagel, přičemž druhá část jména – Zagel – znamená ocas, Riebe mělo vycházet ze starohornoněmeckého hriob, jež významově odpovídá slovu hrubý.

Stopy Krameriova díla nalezneme i v ***Květomluvě*** (1833) **Karla Slavomila (Slavoje) Amerlinga** (18. září 1807, Klatovy – 2. listopadu 1884, Praha), neboť první povídka souboru se zabývá pověrou o netřesku, který je obětován na vrchu Koleši dobrému bůžkovi Zlatohlavci, který *ukazuje se lidem v podobě pětiletého pacholátka; zlaté peří jej zdobí místo vlasů, bílý kavtánek kryje jeho outlé tělo,* a také v knize ***Volksmärchen der Böhmen*** již také dříve zmiňovaného **Wolfganga Adolpha Gerleho**.

Významným regionálním autorem tohoto období je písmák **Věnceslav Metelka** (17. září 1807, Sklenařice – 1. května 1867, Paseky nad Jizerou). V díle ***O Librcolovi*** (napsáno snad 1844, tiskem až 1977 a 1982) zpracovává námět o Krakonošovi-Librcolovi, který půjčuje peníze potřebným lidem, který se v různých obměnách objevuje již u Johanna Paula Praetoria (***Daemonologia***, 1662–1672) a Musäa, ale Metelkova historka s největší pravděpodobností vychází z ústní tradice, neboť se zde objevuje prvek, který je neznámý ve všech ostatních variantách, a to motiv černé slepice, přinášené Krakonošovi darem (jak zmiňuje i Krolmus), a po roce opět jako úrok, nebude-li obdarovaný schopen vrátit půjčku (podle Praetoria i Musäa Krakonoš půjčuje

peníze bez úroků). Zápisky Věnceslava Metelky později sloužily Karlu Václavu Raisovi jako podklad k napsání románu ***Zapadlí vlastenci***. Metelku jako

písmáka objevil folklorista a autor krakonošovských pohádek Jaromír Jech, který v jeho pozůstalosti nalezl rukopisný sešitek, obsahující Metelkou sebrané a zapsané pověsti, a vydal o něm knihu ***Ze života zapadlého vlastence***.

Také v Metelkově črtě ***Bál v Potočníku*** (1843) se objevuje postava Krakonoše. Citujme v závěru z práce E. Koudelkové: Čeští muzikanti tu museli opakovat *Krakonošův kalop čili kvapík*, za nějž se jim dostalo uznání. O několik řádků níže však čteme: *Librcol nám proklestil od hany k chvále cestu.*

Roku 1845 vyšel soubor **Matěje Mikšíčka** (3. února 1815, Toužín u Dačic – 12. března 1892, Brno) ***Národní báchorky***, kde v pohádce ***Sedlákův mlýnek*** vystupuje Krakonoš, a od druhé poloviny 19. století se v tištěných textech, s výjimkou pohádky od **Antonína Věnceslava Truhelkovského** (vl. jménem Truhelka, 9. 3. 1834, Zbraslav – 13. 6. 1877, Osijek, Chorvatsko) s názvem ***Rybrcoulovy dudy*** a ***Babičky*** od **Boženy Němcové**, kde je také Rybrcoul, objevuje už pouze Krakonoš.

V ústním podání ale ještě několik desítiletí žila, třebaže ne jednoznačně, ta či ona varianta německého pojmenování. Pokud jde o vlastnosti Krakonoše, narazili jsme na tři jeho podoby. V knížce lidového čtení a vyprávěních z ní vycházejících vystupuje Krakonoš (Rybrcol) jako tvor blízký člověku. Umí sice čarovat, pomáhá potřebným, ale je možné ho oklamat. Takto se projevuje i Krakonoš (Řepočet) Čelakovského. Krakonoš lidových podání, zde v textu představovaný Metelkovým Librcolem, je už mocnější, nemá lidské vlastnosti, objevuje se mezi lidmi, ale nepatří k nim. Klicperův, Máchův a Králův Krakonoš je umocněním lidových představ, ztratil lidské dimenze a stal se přírodním bohem.

Tak se s ním také setkáme v některých dalších částech seriálu o zobrazení Liberecka v české krásné literatuře 2. poloviny 19. století.

Dopisy člověku Nathanielovi

Stanislav Kubín

TEN ČAS

Ještě ruce, ruce rozevřít
a pokusit se
čas co prchá,
dlaněmi prázdnými uchopit.
Ten čas,
bolavý čas pusté tmy,
ten čas,
co se dnem se ztrácí,
ten těžký, dusný čas
i voňavý čas,
čas podvečerní,
kdy zvolna tichnou ptáci.

KRAJINA TIŠE SNÍCÍ

tmou přikryji se
až k očím
a nechám plynout píseň za písní
tmou přikryji se
a tóny písní spolehlivě střeží
klid myšlenek
před vichrem a běsy
starostí
trápení a výčitek
jak mnoho nesplněno
a jenom vlna teskná
provane lehce srdcem

ve chvíli něžně rozezpívané
v krajině tiše snící
a našeptává…

Touha…?

Jen zlehka
Jako pírko
Pokorně sny vzít do dlaně
A zlíbat
Polibky pokrýt ruce v lásce
podané
Čas uchopit
S časem plout
A také
S touhou horečnou
Zkusit čas zastavit
Nad hlubinou smíření
Jejím tajemstvím
Poznaném ve vlastním srdci
V usmíření se sebou samým
I tichem modlitby
A přijetím pravdy otců

SNY A TOUHY

Dopis třetí z knihy „Dopisy člověku Nathanielovi"

Škoda, Nathanieli, že si přes propast času nemůžeme popovídat o našich, respektive Tvých snech. Zcela jistě jsi také měl nějaké touhy a sny, na něco ses těšil. Je toho tolik, nač se lze těšit. Může to být zcela na dosah – třeba dobré jídlo, schůzka s někým, kdo je nám milý. Ale těšit se můžeme i na to, co je vzdálené, těšit se lze i desítky let na něco, o čem víme, že to lze sice realizovat poměrně rychle a snadno, a přesto se to nikdy nestane, nikdy tento svůj sen neuskutečníme. Zní to jako protimluv, jako něco, co má příchuť bláznovství – nač snít o něčem, o čem vím, že to nikdy neuchopím, neuskutečním? Jenže – existují různé sny a touhy, přání. Ať už ty velikášské o slávě a velkých úspěších či nezapomenutelné dějinné úloze, ale i sny obyčejné a prosté, které mohou vyloudit na něčí tváři úsměv. Nikoliv posměšek, ale úsměv vlídný a shovívavý, plný porozumění a hladící srdce a duši.

Ano, existují takové sny a těšení se z něčeho, co je sice prosté a třeba i naivní, jsou krásná bláznovství, která potěšují. Na svých toulkách v podhůří Orlických hor jsem se setkal s člověkem, který mi o takovém snu, o takovém těšení vyprávěl. Když o tom svém „těšení" hovořil, měl v očích slunce úsměvu a mírnou, laskavou tvář. Nebyl to žádný jurodivý snílek a fantasta, ale skromný člověk práce. Člověk mozolnatých rukou, čistých očí a čistého srdce. Ten jeho příběh, Nathanieli, je velice prostý. Před desítkami let, jako vesnický kluk se svým kamarádem začali vyrábět mlýnské kolo. Zmenšenou, věrnou napodobeninu mlýnského kola, které mělo být poháněno vodou Zlatého potoka nedaleko Dobrušky. Nejednalo se vůbec o nějakou dřevěnou cívku od nití opatřenou dřevěnými lopatkami, ale o důkladný a věrný model skutečného mlýnského kola. Toto mlýnské kolo ani po desítkách let není dokončeno a kdykoliv se oba přátelé setkají, vyprávějí si o tom, jak bude kolo vypadat, a těší se na pokračování ve svém díle. V koutku duše oba dobře vědí, že to kolo patrně zůstane nedokončené, protože tím by se vytratil jednak pocit těšení se na něco, co je v budoucnosti, vytratil by se tak sen, ze kterého je škoda se probudit. Vždyť jistě i ty, Nathanieli, znáš tu chvíli těsně před úplným procitnutím, kdy nechceme otevřít oči, v úporné a marné snaze zadržet laskavý a vlídný sen, jenž se nám zdál. A může to být sen o tom, že jednou… někdy. Také se říká, Nathanieli, že uskutečníme-li své sny, že je tím vlastně zabijeme. Blaženi jsou snílci, kteří sní své sny a vědí, že je nikdy, nikdy neuskuteční, protože jim tyto sny pomáhají unést tíhy života a hlavně – že by je tím zabili.

STANISLAV KUBÍN se narodil v roce 1943 ve Velimi. Od roku 1987 se podílel na pořadech „Přijďte k nám pobejt", „Povídání o naslouchání" a „Doteky – plochy poznání". Je autorem řady literárních pásem a kompozic, vydal básnické sbírky: Dotýkání (Rubato 1999, Blahoslav 2002) Čas zastavení – čas Perseid (Blahoslav 2003), Klečící Bůh (KAL 2003), Oblouk návratu (Oftis 2006) a Ponorná řeka (2010).

Alpské quadrifolium nejskromněji hájící „básničky o lásce“ a jejich svatou tradici

Jiří Bartoš Sturc

Vlasy ti ve snu v touhu vážu,
když nejsi na dotek.
Ač piju víno, teď vodu kážu
opilý tebou pro příští věk
a ostatní za hlavu házu.

V člověčí city přestal jsem doufat
a teď ti z nich ve snu pletu cop.
I ne!
Verši stop!

Tak rád bych ti přiznal lidskost,
kdybys v mých očích člověkem byla.
Vida tvou sílu i křehkost,
nemohu – pro mne jsi víla.

Zda ví to kapka,
že po stéble trávy
se snese do mechu
spanile – ne ve spěchu,
kde staletí hledám tě, vílo.

Z krůpějí stvořil tě hospodin,
že světlo zlomil v optice rosy –
své precizní dílo,
kde dřív byl splín
a hle – teď ty tu jsi.

Bez tebe by hlučno bylo –
k zrodu víl jen cvrčci hrají
a rosničky opodál čeří vodu.
Kapky ze stébel padají
měříce čas od mého svodu.

Nadšeně zkoumám,
jak dobýt tě, hrade emocí,
byť je mi brána otevřena
i dlouho do nocí.

Ctím zbraň jménem žena,
nevěřím, že láska je nemocí,
v níž bytost je uvězněna.

Zamilovaným bláznům zakažte psát básně,
však sdělte nám to šetrně a jasně.
Co počít?
Když chceme létat, občas smýknem o zem,
a bude se nám hlava točit –
však jsi toho důkazem.

Vždyť vysnil jsem si vílu
a tys' tu formu naplnila,
za což vůle boží tajemství ti vyzradila:
totiž alpské světlo řeklo, že ti cele patří,
že jsi luny sestra a my se sluncem bratři.

(11.–14. 3. 2015 pro R. P.)

JIŘÍ BARTOŠ STURC je členem opery Šaldova divadla v Liberci, vzděláním historik, muzikolog, hudební skladatel, který svůj čas dělí mezi divadlo a historicko-badatelskou, publikační a pedagogickou činnost. V opeře se objevuje nejčastěji v rolích a roličkách převážně komického charakteru, obdobně se uplatňuje i na poli filmovém a televizním. Je znám svou tvorbou literární a vědecky publikační, divadelní a skladatelskou, ale také např. jako otužilecký plavec. Je pověstný nezdolnou energií, šíří zájmů a charakteristickým humorem.

Veronika Pavlíková

NAVŽDY

Sžírající poryv vlastních myšlenek. Neustále blouznění mezi otázkami, které by ani filozofové nedokázali zodpovědět. Kdo jsem? Co jsem? Kde jsem? Proč jsem? Proč prostá zájmena dokáží vrazit ránu do srdce? Zase proč. Život je jen otázkou proč. Otázkou, kterou nikdo nedokáže zodpovědět. Je smrt odpovědí? Ironickou odpovědí? Co je smrt? Kdo je smrt? Smrt je všude kolem nás. Přijde. Odejde. Jak se jí zlíbí. Není ovlivněná ničím. Nikomu se nepodřizuje. Je snadná. Život je těžší. A přece se ji tolik lidí bojí. Smrti. Já mezi ně však nepatřím. Nebojím se smrti. Bojím se umírání.

Chvíle, kdy mi před očima na rozloučenou proběhne můj život. A uvidím lidi, které tu zanechám. Rodinu, která bude truchlit. Ale bude tu. Můj odkaz, jenž bude v srdcích a vzpomínkách ostatních žít dál. Pokud má člověk lidi, které miluje a kteří milují jeho – žije věčně. Osamělí upadají v zapomnění, ještě během svého nuzného života.

A tak se mi jasně vykresluje odpověď na otázku – kdo jsem? Jsem bohatá. Ve svém srdci. O takovém bohatství nerozhoduje cena parfému nebo značkové oblečení. To bohatství je láska od druhých a druhým. Mám milující rodinu. Psa, který se vyřítí z pokoje, aby mě přivítal. Mámu, která je pro mě opora, i když zrovna nemá úsměv na rtech. Mámu, jež je pro mě nejen světlem na konci tunelu, ale i člověk, který mě na té cestě doprovází. Mé sestry, jejichž svět a mou neskonalou lásku k nim nelze vyjádřit ani slovy.

Miluji je tak, že to ani víc nejde. A když oblohu přikryje závoj hvězd. A sestry usnou v mém a matčině náručí. Podívám se do modrých očí své vůdkyně a uvědomím si, jak moc mám. Mám lásku, která bude žít navždy, i když naše tělo přikryje věčný spánek. Děkuji. Děkuji životu, že mám tu čest s vámi kráčet.

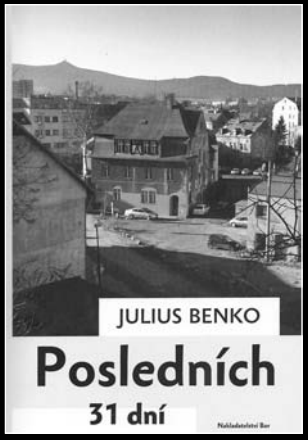
VZPOMÍNKA

Objetí, jež kdysi ohněm bezpečí mi bylo
Ztratilo váhu jako pírka prchlavých snů
Za prázdným hrobem šepot, nářek, křik
Jen tmavý stín
Kroky štěstí už dávno smyl déšť
Radost se rozplynula v nic
Duše odešla na věčnost
A já tě postrádám

Jmenuji se **VERONIKA PAVLÍKOVÁ**, je mi 15 let a studuji německé oddělení Gymnázia F. X. Šaldy. Pokud zrovna nepíšu, najdete mě bloudit s fotoaparátem v ruce po Liberci. Fotím přibližně 3 roky a za tu dobu mám na kontě pár soutěží a jednu výstavu. Jak fotografování, tak psaní bych se ráda věnovala i nadále.

Julius Benko: Posledních 31 dní

V roce 2014 vydala Eva Koudelková v libereckém nakladatelství Bor básně Juliu Benkovi. Knížka se nazývá Posledních 31 dní, má 96 stránek, autor střídá verše a fotografie. Sbírka je konceptuální, od Dne prvního, 1. 8., až po Den třicátý první, 31. 8., a závěrečnou část Hexnšus místo epilogu. Autor se loučí se svým městem.

Na úvodní fotografii je oprýskaný činžák, vedle něj panelák, napravo barák ze třicátých let. Nahoře se táhne dlouhý hřeben se spíše tušenou věží Ještědu. Výběr černobílých fotek připomíná, co všechno by profesionální fotograf, který chce prodat nějaké snímky, vyhodil. Většina snímků postrádá světlo, září jedině radnice, ale díváme se na ni skrz podloubí, a ještě nám překáží popelnice. Fotka úplně vzadu je dvojexpozice, noční krajina, ze které jsou vidět pouze světla a pokoj s rozsvícenou lampou a postelí. Není zde prvoplánovitost, jsou to fotky s tajenkou, ukazují Liberec z méně koukatelné strany, kterou divák musí poznat.

V úvodním textu autor píše:

1. 8. … Na kótě 427 – připadám si jako kaprál – vítězné armády – i když už tu dávno – není vidět do kraje – není tu – vidět – do tvého doteku – Psi štěkají – a místo klekání – tu duní velkoměsto.

Na fotce je část opravené architektury, na kterou zírá rozpadlá zeď s pnoucí se rostlinou.

3. 8. … Dřevo a trafikant – v jitru před bouřkou – vedou planý rozhovor – tři krabičky camelek – deník sport – a zpátky ke strojům.

9. 8. … – do mozku – se v rychlém sledu – ukládají – sprejí potetované – zchátralé domy na Starém Městě.

Na fotce jsou schody dolů, s madlem, prázdným pomalovaným oknem a oprýskanou zdí. Kde to jenom je??

13. 8. … Ještěd se starožitnictvím událostí – nastřádaných za osm let života – nechat za zády – a neznámé světy – tušit v oparu nedohledna před sebou.

16. 8. … Otisky města – přes kopírák podrážek – přímo do podvědomí – Z fabriky na Lipo – voní parfém dětství – přičichni si.

18. 8. … Baloňákem noci zahalená kalvárie – unavených nočních návratů – praská pod nohama – jak střepy z mýdlových bublin.

25. 8. … Tam kde končí večírek – se slečnou Grétou – začíná dnešní – KOCOVINA.

29. 8. … Stříkaj ze mě – hnisavé potoky zášti – plesnivím ve vlastní šťávě – utahuju si oprátku – z pocuchaných nervů. – Mojžíši – Nazaretský – proroci – a andělé – zažehněte plameny naděje – aby mohla natáhnout brka – jako poslední.

To je jediná báseň, kde mluví za osobu ženského pohlaví, navíc jsou zde zachyceny emoce, které autor jinak skrývá. Odešel, a nezanechal zde žádné zlomené srdce?

3I. 8. … A já vím – že vezmu si do dlaně – ruličku představ – špetku sentimentu – nekonvenční rozpoložení mysli – a půjdu pár přátelům – říci sbohem.

Prohlížím si fotky, na jedné z nich ji sotva patrný nápis Lázně. Stojí ještě? Julius Benko Liberec opouští. Bydlí a pracuje teď někde u Mnichova. Byl tady, znal opuštěná zákoutí, zanechal za sebou básně, které jsou libereckých realit plné. Vzpomínám si, že jsem jeho velkoformátové fotografie viděl v kostele v Ostašově, ale nikdo u nich nestál. Čtu Hexenšus místo epilogu: … *V cizím bytě – jako otisku v mušelínu – časem se stává čas – jen hejnem much.*

V knize nenajdeme žádné vysvětlení, autor nic takového nechtěl. Jaká je pravda? Julius Benko se narodil 3. září 1981 v Chomutově, kde absolvoval průmyslovku. Následovala civilní služba v lékárně, pak osm let v Liberci, se kterým se autor loučí. Roku 2011 začíná publikovat na literárním serveru Totem, na přelomu let 2012/2013 vydává vlastním nákladem sbírku Pár slov do verbáře, kde shrnuje své verše, knížka je doprovázena kresbami Nikoly Kokrdové. Autor vychází v internetové Dobré adrese. Ve Dnech evropského dědictví vystavuje své fotografie v kostele v Ostašově a 30. prosince 2014 píše Jan Mikulička v MF Dnes rozhovor Julius Benko, zvaný Binkroft, o něm a o jeho knížce Posledních 31 dní.

Čtu si básničky, hledám místa, odkud mohl autor snímky fotit. Mám pocit důvěrnosti. Nemyslím sice, že tu duní velkoměsto, ale rád bych pozval známého neznámého Julia Benka na pivo. Budem si povídat o hospodách a barech. Až přijede, bude mít zažitou zkušenost z Mnichova, mně zbude jen naslouchat?

Otto Hejnic

Hoffmannovy povídky Jaquese Offenbacha v Liberci

V paměti ještě mám bývalé uvedení Hoffmannových povídek pod režijním vedením Romana Meluzina, o to víc jsem byl zvědav, jak dopadnou Hoffmannovy povídky současné, nastudované bývalým ředitelem divadla Martinem Otavou, který si vzal na starost i scénu. Dirigent Martin Doubravský měl za sebou dlouhé zkoušení, a muzika se mohla, vzhledem k tomu, že se premiéra konala 30. května 2014, já přišel na

představení 19. října 2014, usadit a nabrat francouzský esprit. Fantastická opera o pěti obrazech zve do světa snů a fantazie. Divadelní noviny recenzovaly představení značně rozdílně, byl jsem proto zvědavý, kde je pravda, neboť scénář vychází z fantastických povídek E. T. A. Hoffmanna.

Hlavní hrdina Hoffmann, znázorněný Rafaelem Alvarezem, čeká na ukončení opery, kde zpívá jeho Stella, mezi tím vylíčí tři příběhy svému příteli Nicklaussovi, což je tzv. kalhotková role (muž zpívaný ženou) Alžběty Vomáčkové. Ta má universální oblek, vlasy učesané do tří drdolů a kolem krku velké rudé květy. První příběh je o Olympii (Olga Jelínková), do které se krásný opilý Hoffmann zamiluje. Má však odpůrce, starého zkušeného Lindorfa, Coppélia, Dapertutta a Dr. Mirakela, všechny postavy zpívá Pavel Vančura. Předtím ale koupí Hoffmann od Spalanzaniho, Jan Ježek, červené brýle mámení a vidí spolu s dalšími, jak je Olympie krásná a jak výborně zpívá. Až když ho Olympie při zběsilém tanci hodí na zem, Hoffmann brýle rozbije a vidí, že toporně se pohybující Olympie je automat, což mu potvrdí Coppélius, když mu donese Olympiinu ruku a nohu!

Tenorista Rafael Alvarez patří mezi ozdoby libereckého souboru, má znělý jasný hlas a dokáže se rozeznít i ztišit do pianissima. Basista Pavel Vančura se vyzpíval na Thálii, zpívá Lindorfa, Coppelia, Dapertutta i záhadného doktora Mirakela, je to starší zkušenější bouřlivák, který nad mladým Hoffmannem vítězí. Olga Jelínková sice škobrtá na scéně, ale čistě intonuje. Dodnes známý spisovatel E. T. A. Hoffmann, nadaný a prokletý zároveň, zbavil Jaquese Offenbacha samozřejmé lehkosti a v jeho závěrečném díle, šedesát let po své smrti, ho převádí mezi skeptiky.

Offenbach, narozený roku 1819, autor Orfea v podsvětí, Krásné Heleny, Pařížského života, legračních to operet, a rovněž veselé opery Robinson Crusoe, na sklonku života v roce 1882 píše Hoffmannovy povídky.

Scénograf Otava hýří nápady, preferuje černou, ze které vystupují červená, modrá a zelená světýlka. Modrá patří druhému příběhu, na modrém měsíci sedí a snáší se dolů z oblak kurtizána Giulietta – Gabriela Kopperová, v apartní róbě. Hoffmann ji miluje, ale když se zbaví stínu, Giulietta, která mezitím dostala náramek, ho z ničeho nic opouští. Příběh rámuje světoznámá barcarola.

Třetí kráska, Antonia, Věra Poláchová, má k dispozici průsvitné piano, má zpívat, protože v tom vidí svoje poslání? Protože jí to radí duch její matky (zpívá ji Blanka Černá)? Lékař, Dr. Mirakel, je vlastně zloduch? Otec, Marian Mičjar, ho vyhazuje, ale marně? Proč je tohle všechno?

Chybí jednoznačně dané figury, sám Hoffmann je opilec. Tři krásky ho milovaly, ale první Olympii řídil rádiem Spalanzani, druhá nechává Hoffmanna stát a jde domů s někým dalším, třetí chce Hoffmann upřímně zachránit, ale přijde pozdě. Místo aby recezent sledoval kvalitu zpěvu, na mysl se mu derou příběhy, které měl už dávno zapomenout.

Otto Hejnic

Kateřina z Redernu, první liberecká opera

„Martin Otava, bývalý ředitel Divadla F. X. Šaldy, mne roku 2011 oslovil, že by pro divadlo rád objednal novou operu spojenou s Libercem, a volba padla na hraběnku Kateřinu z Redernu," řekla skladatelka Sylvie Bodorová. Sama si napsala libreto, autorem předlohy a režisérem představení byl Martin Otava. První premiéra se uskutečnila 19. prosince 2014, viděl jsem představení 28. ledna. Dirigoval mladý Marek Štilec, syn autorky, která byla na přestavení 28. ledna přitomna, ale divákům se nepředstavila. Opera začíná pohřbem Melchiora z Redernu. Začátek je netradiční, na jevišti je Kateřina, Lívia Obručník Vénosová, a s ní malý syn, Václav Vaněk, který má loutku koníka, pak vstupuje balet symbolizující válku. Melchior, tančí ho Alexey Yurakov, se pohybuje kolem Kateřiny a dítěte, až je nakonec svlečen a pohřben. Yurakov předvedl velmi pěkný výkon a v rytmu zněly tympány a další bicí nástroje.

Kateřina nemá, s kým by hrála, chybí jí klasický partner, až později doroste Kryštof, její syn, Michal Bragagnolo, který ji má zpočátku rád, později se dostávají do sporu. Kateřina je na řízení celého panství sama, zprvu jí pomáhá duchovní Martin Nussler, Jiří Kubík. Velký prostor v opeře má ženský a mužský sbor pod vedením Tvrtka Karloviče a nápaditá choreografie Aleny Peškové, balet a sbor prakticky nesejdou z jeviště. Dalším zajímavým prvkem je využití mluveného slova, hovoří Herold, Milan Hodný, host z Naivního divadla.

Po přestávce se vrací z kavalírské cesty po Evropě Kryštof, opět kolem sebe má dívky z baletu, k cestě domů ho přemlouvá Bernard Fuess, jeho vychovatel, zpívá ho pěkně Pavel Vančura. K tomu, ať zůstane, ho přemlouvá Albrecht z Valdštejna, mladý Luboš Skala, který tvrdí o jeho matce Kateřině, že je stará a ničemu nerozumí. Kryštof nese přání, ať s ním jde ke dvoru, kde ho čeká císař Rudolf II.

Autorem scény a kostýmů je Aleš Valášek. Kateřina a její rodina jsou ve světlých oblecích, kulisy nahrazují černé krabice, které sjíždějí a vyjíždějí nahoru, jde s nimi i dále hýbat. Specialitou jsou tři čtyřkolky s velkými koly, fungují dobře. Ať světla dělají cokoliv, scéna je většinou temná. Císař Rudolf II., Jiří David, má komickou suknici, na scéně vzniká jeho portrét od Arcimbolda, šašek má na hlavě jakési kuličky, křivule s lektvary bublá. Divadelní sbor u císaře je ozdoben zlatými doplňky.

Kateřina z Redernu dává vyhlásit, že poddaní musí dodat stará lejstra, která vymezují jejich práva a povinnosti. Proti tomu se poddaní postaví, protestují, zvláště rychtář Zestermann, Anatolij Orel. Kateřina se rozloučí s Nusslerem. Z jeviště znějí výkřiky, jde o naše práva. Kateřina ale tři rebely strčí do šatlavy a starý rychtář tam zemře, což jí vyčítá syn Kryštof. Zde opět přichází balet, a zatímco Kateřina leží na zemi a vyčítá si selhání, baletky nesou hlavy ptáků, kteří ji týrají, a posléze hlavu Hitlera, a zvedají při tom ruce. Závěrem zní obsáhlý mluvený text, že kdo z poddaných věří na podobojí, musí se z Čech vystěhovat. Na závěr se všichni stěhují s kufry a do toho zní husitský chorál! Maska Hitlera se může zapomenout, ale s melodií se nedá nic

dělat. Lívia Obručník Vénosová zpívá opravdu dobře, zrovna tak méně známý Luboš Skala nebo Jiří Kubík. Vyzdvihl bych zejména jejich duety. Pod taktovkou Marka Štilce zvládl orchestr náročnosti moderní hudby, hrál přesně rytmické zvláštnosti.

Trochu mi chybělo čtecí zařízení nahoře nad jevištěm, představení bylo nezvyklé, úplně všechno nešlo zachytit a uvést do souvislostí. Kateřina z Redernu, první opera Sylvie Bodorové, je dílo moderní a je jen dobře, že si ho DFXŠ trouflo uvést. Tato opera pojednává o místních událostech, a proto oslovuje liberecké publikum. Přejme Kateřině, aby dlouho zůstala na repertoáru.

Otto Hejnic

Prodaná nevěsta

Dne 26. října v neděli odpoledne jsem navštívil liberecké Divadlo F. X. Šaldy, abych zhlédl operu Bedřicha Smetany Prodaná nevěsta. Sešla se stará garda, představení nastudoval František Babický, režisérem byl Václav Věžník. Obnovená premiéra se konala 17. 2. 2013, to znamená, že scéna Jana Vančury s barokně pojatými kulisami zůstala zachována, stejně jako kostýmy Lidmily Švarcové, s tradičními čepci na hlavách, ukázka lidového folkloru. Proč bychom se netěšili, když nám Pán Bůh zdraví dá, tohle mám zafixováno ještě z rádia po drátě. Odpolední představení přilákalo hojnost mladých tváří, maminky a babičky doplňovaly a vysvětlovaly dětem děj.

Stanislav Otava jako ředitel objevil pro Liberec například Robinsona Crusoa od Jacquese Offenbacha a uvedl jeho nejslavnější operu Hoffmannovy povídky, a Prodanku nechal starším. Mařenka – Věra Poláchová zpívá svoji roli procítěně, její lyrický soprán se klene obeznámeným prostorem, Věrné milování zpívá s Jeníkem – Martinem Šrejmou. Tvrdě bojuje proti zradě Jeníka, krerý je ztraceným synem Tobiáše Míchy – Jaroslava Patočky. Zvláštní je, že si po řadě let uvědomuji, jak důvěrně vše znám! Rozmysli si, Mařenko, rozmysli, zpívají Krušina – Jiří Kubík – a Ludmila – Gabriela Kopperová. Blanka Černá jako Háta nutí svého syna, aby se oženil. Přijíždějí komedianti, Principál – Jiří David, Esmeralda – Michaela Katráková – a Indián – Anatolij Orel.

Ma... matička povídala, zpívá Vašek – Miloš Guth, je roztomile směšný, nechá se oblafnout od Mařenky, pak od Esmeraldy, vleze si do medvědí kůže, aby se totálně shodil, ale přitom zůstává mimo. Nejlepší postavou je dohazovač Kecal, Pavel Vančura, dokáže se pochválit, dovést jednání od krásných slov k činům, nejdůležitější jsou peníze, jde tvrdě za svým, jeho snažení smete nepředvídatelná náhoda, které nedovede zabránit.

Libretista Karel Sabina, později usvědčený z udavačství, žene ramenatého Jeníka do dobrodružství, Jeník ale spoléhá na lásku Mařenky, a vyhraje.

Čisté srdce zvítězilo. Nejdůležitější je postava Mařenky, je věrná, obětavá, stojí za svým a dovede si z Vaška udělat dobrý den. Prodanka je český zázrak, je součástí národní kultury, ať jsme schopni jakoukoliv operu převést do současnosti, ta jediná těmto snahám vzdoruje. Prodaná nevěsta, druhá po Braniborech v Čechách, se dávala roku 1866 v Prozatímním divadle, definitivní verze je z roku 1870.

Otto Hejnic

Višňový sad v Liberci od Ivana Rajmonta

Slavný Višňový sad režíruje Ivan Rajmont poněkolikáté. Zaujala ho možnost hrát na jevišti libereckého Divadla F. X. Šaldy. Byl jsem zvědav, jak jeho Čechov v nestandardním prostředí dopadne.

Ivan Rajmont v Šaldově divadle začínal jako kulisák, který místo vysoké školy strojní a textilní vystudoval DAMU, režíroval v Karlových Varech, šéfoval ústecké Činoherní studio, shodou okolností jsem zažil, jak se bránil ústeckým soudruhům. Později účinkoval v Divadle Na zábradlí a po Listopadu šel jako šéfrežisér do Národního divadla, kde se podepsal na jeho nynějším směřování. Úspěšný režisér se vrací do Liberce.

Rajmont chce vysvětlit Višňový sad tak, jak byl napsán. Uvedu příklad. V ostravské Aréně, v režii Klimszy, představení dominují Norbert Lichý a Alena Sasínová-Polarczyk, jako Gajer a Raněvská. Důležitý je výsledek, máme za sebou selhání socialismu a z něho vycházející selhání nedostudovaného snílka Trofimova. V létech radostného budování socilalismu byl Trofimov, který optimisticky hledí do budoucnosti, úplný ideál. Když nebude v lepším světě žít on, tak někdo další. V něm byl smysl hry. Klimsza nechá studenta Trofimova jen tak žvanit, bez ohlasu ostatních si povídat, nikdo ho nebere vážně. U Rajmonta ale ostatní Trofimova, až na Lopuchina, s jeho ušlechtilým entuziazmem zase berou. Trofimova hraje Jakub Albrecht. Lopachina, který je na peníze a umí si je vydělat, ztvárnil Martin Stránský. Navzdory svému otci a dědovi myslí a chová se jednoduše a účelně. Radí Raněvské – Markétě Tallerové, jak se může zachránit, ale ta nechce višňový sad prodat, nechce ho nechat pokácet, a nakonec o něj přijde v dražbě. Hájí svůj zavedený život, když vše prohrála, jede znovu do Paříže.

Ivan Rajmont zvolil překlad Leoše Suchařípy. Důležitou roli ve scénografii Martina Černého hraje opona, v počátku i ve finiši stažená, postupně se rozevírá a ve druhém jednání herce vidíme na druhém a třetím balkoně, rekvizity, jako pistole, točící se mlýnek a podobné věci, zůstávají na jevišti. V začátku druhého jednání provádí Charlotta, guvernantka – Jana Stránská – na dvou širokých stuhách akrobacii.

Kostymérka Marie Roszkopfová charakterizuje Raněvskou, majitelku panství, širokými klobouky a světlým oděvem s kalhotami. Raněvská, která

vzpomíná na předky, se nemůže smířit s tím, co jí navrhuje podnikatel Lopachin. Jde o višňový sad, který staří vidí jako symbol své existence. Nechtějí ho za žádnou cenu prodat. Mladí, konkrétně podnikatel Lopachin, ho vidí jako místo pro klienty – chataře, ti ho rozparcelují, višně pokácejí a tím sad zničí, ale sami si pomůžou. Raněvská hraje první housle, právě se vrátila z Paříže. Chová se šlechticky, trapně, ale rozumně nepočítá, dokáže dávat, aniž by myslela na zadní kolečka. Peníze jsou jí jedno, žije v minulosti, rozhazuje, i když je sama v mínusu, půjčuje Simeonovovi-Piščikovi, Jaromíru Tlalkovi, i když tuší, že je nikdy neuvidí zpátky.

Její bratr Gajev, Václav Helšus, hledá postranní uličky, jak se dostat k penězům, a přesvědčuje ostatní, že se to určitě povede, i když má vážné pochybnosti. Aňa, dcera Raněvské, Kateřina Baranová, chce naplno žít, což jí zadlužený statek nedovoluje, chce se koupat, chce vypadnout. Na statku jí zas tak moc nezáleží.

Mladý sluha Jaša, Tomáš Váhala, pro kterého je vše domácí nudné a trapné, miluje velitelku Raněvskou, která mu ke všemu může dopomoci. Varja, nevlastní dcera Raněvské, Veronika Korytářová, se starala o statek, zatímco rodina byla v Paříži. Má věčně strach, že svoji práci neodvedla dobře, to se přenáší i do jejího vztahu k Lopachinovi. Lopachin si na Varvaru netroufá, i když mu ji ostatní přejí, nechce se vázat. Když vyhraje a ti dva spolu hovoří, Varvara si dokonce svlékne jupku, ale Lopachina někdo volá.

Lopachin se dokonce koulel po zemi, když všechno, včetně višňového sadu získal. Dokázal to. Zmocnil se zadluženého majetku a tím se dostal nad Varju, nepotřebuje ji. Raněvská mu ji může nabízet, ale Lopachin se rozhoduje sám za sebe. Tady je největší rozdíl mezi oběma inscenacemi, Lopachin připravil Raněvskou o rodný dům, a ona mu navrhuje svoji nevěstu Varvaru. Nikdo si s Lopachinem nechce přípít, i když jediný má dost peněz.

Studenta Trofimova dvakát ze školy vyhodili, ale stále studuje, je permanentní optimista plný svatého nadšení. Co v Ostravě znělo jako mrtvá cesta a nikdo si ho nevšímal, u Šaldů znamená možnou variantu, že po Trofimovovi přijdou jiní.

Popleteného Jepichodova místo Tomáše Dianišky, který je toho času na pražské Palmovce, hraje Josef Jelínek. Firse, komorníka, místo zemřelého Jindřicha Kaina ztvárnil populární Jan Skopeček. Ten se proslavil ve filmu Václava Havla Odcházení, kde hrál postavu téměř totožnou, svým věkem připomíná bývalé uplynulé časy. Věčně zamilovávavší se Duňašu vytvořila Jana Hejret Vojtková, uniká jí Jaša i Jepichodov. Raněvská míří do Paříže, Aňa bude studovat, Varvara pracovat u známých. Simeon Piščik vrací Raněvské část dlužných peněz.

Ivan Rajmont ukazuje poztrácené nerozumící si figurky. Premiéra byla před 111 lety, dnes se ukazuje, nakolik je pravda relativní. Přijdou na řadu slova Trofimova? Z toho ale máme my ve střední Evropě hrůzu.

Premiéra byla 20. června, viděl jsem představení z 12. října.

Otto Hejnic

Ruská zavařenina

Ludmila Ulická (1943), spisovatelka a dramatička patřící mezi ruské disidenty, hru Ruská zavařenina uvedla v roce 2005 v německém Freiburgu. Režisér Ivan Rajmont za nastudování této hry v ostravské Aréně získal v anketě Divadelních novin ocenění Nejlepší inscenace roku 2013. Nový šéf liberecké činohry Ruskou zavařeninu upravil a režíroval, přeložila ji Naděžda Krejčová. Hudbu složil Petr Kofroň.

Autorka napsala sarkastickou parafrázi Čechovova Višňového sadu, jsou zde také Tři sestry. Místo Lopachina vystupuje Lepechin, vysloužilý profesor matematiky – Václav Helšus, ale jsou zde patrné feministické rysy představení. Přítomní mužové hájí jen svoje. Profesor sice vzpomíná, že Čechov některým hrdinům pomohl, jiným ublížil, ale zajímá ho jen vodka a bývalé baletky. Představení se odehrává v současnosti. V Čechovově hře přišli obyvatelé domu o višňový sad, dnes se poslední obydlený dům rozpadá. Přestává fungovat elektřina a odpady, celá čtvrť je vystěhovaná, většinou zbouraná.

Scéna Martina Černého realisticky líčí postupné devastování věcí, kostýmy Marty Roszkopfové definují matku Natálii, sestru profesora, asi jedinou obětavou, vstřícnou, ale zoufale nepraktickou překladatelku – Markétu Tallerovou. Poznáváme jejího nejstaršího syna Rostislava – Zdeňka Kupku, a tři její dcery, modlilku Varju, protestující proti zkaženosti světa – Veroniku Korytářovou, provdanou, samostatnou a půvabnou Jelenu – Barboru Mottlovou, a rtuťovitou a nápaditou Lízu – Karolínu Baranovou.

Rodina není chudá, ještě má v Moskvě byt. Všichni mají vysokou školu a umějí cizí jazyky. Byli v cizině, odpovídající zaměstnání však nenašli, na práci je jen matka Natálie. Jelena nenechá nic dělat ani manžela Konstantina – Michala Maléře, stačí, když je činný ráno.

Autorka ukazuje na současnou ruskou společnost. Zůstal jí podvědomý respekt k intelektuálům, na rozdíl od Čech, což ovšem neznamená, že je ti ostatní neservou z kůže. Jejich opovrhování penězi zní hloupě. Starší bratr sestrám stále cpe peníze, ale nakonec jeho úsilí vyzní do ztracena, zmizí čechovovské chaty, ale místo nich vznikne Disneyland.

Hospodyně Marie, sestra zesnulého manžela Natálie – Michaela Lohniská, představuje ženu z lidu, obdobný význam má Semjon – Martin Stránský, práce všeho druhu, který si profesora váží. Mihne se Ála – Štěpánka Prýmková, nadějná autorka v kožichu. Natálie, která překládá do angličtiny její román, je z ní nadšená, dcery nikoliv.

Společnosti nechybí peníze, i Semjon nějakou dobu pracoval v Německu, ale tři sestry nejsou schopné pro něco se nadchnout, Varja čeká na boží společenství, Jelena žije dnešní den, i Líza bere slavnou minulost jako něco hodnotého, ale již pominutelného. Sestry stojí před Moskvou a nevědí, kterou cestou se dát.

Ivan Rajmont se vrací z Činoherního studia v Ústí a z Národního divadla v Praze s dostatkem zkušeností. Je přibližně stejně starý jako autorka hry, umí ještě ze školy rusky, celý život se pomě-řuje s komunismem. Myslím, že zrovna jemu černá komedie Ludmily Ulické sedne. První premiéra byla 31. ledna 2014 v libereckém Šaldově divadle, viděl jsem představení z 1. února 2014.

Otto Hejnic

Eva v Liberci

Josef Bohuslav Foerster se narodil roku 1859, operu Eva napsal roku 1895, inspirován dramatem Gabriely Preissové Gazdina roba. V Liberci v Divadle F. X. Šaldy operu uvedl naposledy v roce 1971 dirigentův otec Petr Doubravský. Režisérka Linda Keprtová, absolventka JAMU a nositelka ceny Nadace Leoše Janáčka, současná dramaturyně opery DFXŠ, ukazuje, že prolínání opery a činohry pokračuje. Ve spolupráci se scénografkou a kostymérkou Marií Blažkovou mizí obvyklé kulisy, na jevišti se vedle

stolku a několika židlí objevuje asi třicet nových věder, v některých je písek či drť, v dalším případě voda.

Titulní hrdinka Eva, Lívia Obručník Vénosová, je chudá švadlenka, sirotek, ztracená sama na světě. Její milý Mánek, Josef Moravec, je stárek z bohaté rodiny, který život bere, jak jde. Jeho matka Mešjanovka, Jitka Zerhauová, jde za chudou Evou, spílá a nadává jí, nazývá ji poběhlicí, chce, aby Eva s nevhodnou známostí skoncovala, má pro Mánka ošklivou, ale bohatou nevěstu. Mánek se matce neprotiví, nebojuje za svoji lásku, což Eva těžce nese, a po novém útoku Mánkovy matky dá slovo svému starému příteli Samkovi, šedovlasému postiženému Anatoliji Orlovi, který ji miluje.

Režisérka nechává Evu bouřit. Polévá Mánka vodou, hází pískem a drtí po jevišti, hned stojí, hned s Mánkem leží, je to vichřice. Nakonec se naštve, bude Samkova. Sedne si na něj, protože Samko nechodí, bude kožešníkovou nevěstou.

Premiéra byla 26. září, viděl jsem představení 21. ledna 2015. Dirigent Martin Doubravský zvládá veškeré záchvěvy Eviny duše, citlivě určuje pianissima, fortissima. Předehry se hrají s otevřenou oponou, hudba se stává spíše doprovodem. Potrhané papírky, zbytky drtě, všude je cítit, že jeviště prošla výjimečná žena.

Nahoře jde titulkovací zařízení, i když se zpívá česky, krasoumná stará čeština k novému pojetí příliš nepasuje.

Druhé jednání začíná po smrti Eviny a Samkovy dcerušky, za což část viny dává Eva Samkovi. Spustí se s ženatým Mánkem. Hospodyně Zuzka, Blanka Černá, se snaží chlad domácnosti nějak rozptýlit. Přichází spokojená Mešjanovka, má hodnou snachu, krásná vnoučata a všem se daří.

Eva s Mánkem utíkají do Rakouska. Tady je zvláštní, že Samko, když má na hlavě klobouk, jako by byl mimo. Trčí tam, mezi dvojicí, a když ta konečně uprchne, pokouší se vstát, ale padá s bezmocným vztekem na podlahu a rozmlátí prkno ležící na zemi.

Třetí jednání zachycuje Evu a Mánka ve Vídni, sbor na scéně něco vyrábí, ženy a muži si sundávají a nandávají na hlavy věnečky. Něco se slaví a dělník Rubač, Pavel Vančura, připomene Evě její ponížení. Mánek, který nechal doma ženu a děti, Evu mírní. Do Vídně přijíždí Mešjanovka a synovi vypočítává, co způsobil, a ukazuje mu, že ho úřady nerozvedou, ale Mánek trvá na svém.

Eva i sbor má lněnou róbu pískového typu, i láhve s vodou a alkoholem jsou tím omotané. Eva a Samko si natahují černé gumáky, Mánek a Samko mají z podobné světlé látky šaty, jen Mešjanovka má ostře barevný kostýmek. Mánek obléká těžkou zástěru, ale je v pohodě, smířil se s daným stavem.

Představiteli Mánka, Josefu Moravcovi, nedělá potíže zpívat vsedě nebo vleže, zpívá samozřejmě, lehce, ale zde představuje slabší mužský živel, zrovna jako obdivuhodný Samko, Anatolij Orel, po celé představení přilepený k židli. Zbývá Mešjanovka, Jitka Zerhauová, věčně nespokojená, a Rubač, Pavel Vančura, s jednou árií.

Vše ostatní musí odzpívat, a ještě lépe zahrát Lívia Obručník Vénosová,

ztělesněná Eva, ženská, která jde za svojí absolutní láskou na kraj světa. Co dělat, když se někdy netrefí?

Otázek je více, hádám smysl velké obdélníkové plochy, na které jsou místy vidět kapky. Proč jsou tři děti na scéně, proč se s nimi při overtuře Eva mazlí, i když sama dítě nakonec nemá? Ve hře je otazníků více, ale na ně odpoví představení Evy v Praze, v neděli 8. února při festivalu Opera 2015, kde budou zajímavé inscenace z celé republiky.

Otto Hejnic

Dějiny strany mírného pokroku v mezích zákona

Známou politickou satiru Jaroslava Haška volně zpracoval Kryštof Pavelka, ročník 1985, autorem hudby je Miki Jelínek. Režíruje Ondřej Pavelka.

Omyl, kam se podíváte. Viděl jsem představení z 11. února, první premiéra byla 30. ledna 2015. Proč jsem šel na tuto inscenaci tak brzy po premiéře? Sledoval jsem totiž vznik stejnojmenného představení před lety na Malé scéně divadla, kde ho nastudoval Václav Helšus. Navrhoval jsem dodat do textu z roku 1911 něco čerstvého, originálního, právě upečeného, ale Helšus, jak jsem později přiznal, to správně odmítl.

Tehdejší hra jednoznačného úspěchu nedosáhla, diváci jí vyčítali neautenticitu, srovnáváním se stávajícími volbami vyplynulo, že facka starostovi, udělená před lety, je něco dávného, podobného Babiččině krabičce.

Současná hra Dějiny strany mírného pokroku v mezích zákona se odehrává rok po volbách! Po jednoznačném úspěchu populistického hnutí Ano a částečném úspěchu levice. Druhým rokem je hospodářství na vzestupu. Sami jsme si zvolili prezidenta, dobře nám tak. Jenže došlo ke třem zásadním zlomům: k teroristickému útoku na redakci Charlie Hebdo, k hromadným popravám odpůrců Islámského státu a k pokračující válce mezi Ukrajinou a Ruskem, připomínající nám rok 1938. Začalo se doopravdy zabíjet!

Václav Helšus zde hraje Přítele Klimeše, odpůrce všeho tureckého, počínaje obléháním Vídně. Klimeš, zpočátku srozumitelný, nakonec před mikrofonem drmolí nesmysly, je to výborně postavená role. Přítel Opočenský je Martin Polách, Přítel Hájek – Michal Maléř, Přítel Markup – Ladislav Dušek, který chce životní těžkosti zobrazit v číslech, a rázovitou postavou je na šrot ožralý Přítel Drobílek – Jakub Kropáček. Přítel Marek – Josef Jelínek později chce celou skupinu angažovat ve volbách.

Opilecké extempore Jakuba Kropáčka přeruší jeden z kumpánů komentováním změn v anglickém fotbale, konkrétně v Chelsea, kde uvede např. barevného Drogbu. Jenže to nenapsal geniální Hašek, ale Kryštof Pavelka. Bohužel, je to běžný hospodský tlach,

jakých po pěti pivech putuje po českých hospodách spousta.

Z Haška zůstalo téma, že Strana mírného pokroku v mezích zákona roku 2015 působí ve volební kampani, to je asi všechno. Jinak Kryštof Pavelka zdárně domýšlí. Štamgasti si svoji hostinskou, Danu Markovou, (hostovala už v Hodinovém hoteliérovi), hýčkají, ta předvádí po stole jezdící láhve a sklenička a provinilé hosty péruje. Změnu přinese totálně sťatý Vondráček, Martin Stránský, který přišel o auto, dům a manželku najednou. Chce se rvát, ale Drobílek ho uklidní a přivede ho do kritického tábora (žlutí i černí mohamedáni, přesněji řečeno Turci, se tady roztahovat nebudou, když tu jsme my!!!).

Střízlivý Vondráček je celkem fajn, zeptá se hospodské Marie, do které se zamiluje, jaké má tajné přání, a ona říká, že je venku na sluníčku u vody a nikdo na ni neřve. Vondráček ji obejme, což vidí Opočenský a protestuje, ale pak scénku zařadí do volebního boje a slíbí všem, kdo je budou volit, výlet u moře. Marie a Vondráček přinesou do vyčpělých frází trochu všednodenního života.

Učitelka, Barbora Mottlová, s dětmi ze Severáčku předcvičuje prostná a pak v druhé půlce písně velebí Stranu mírného pokroku v mezích zákona. Začíná pršet, staré rádio neposlouchá, stále stoupá voda. Děti zpívají, Barbora Mottlová se zjeví v plavkách, straníci stojí na konstrukci, dívají se sveřepě a pletou své projevy, zvláště pak Klimeš dává dohromady něco, čemu už rozumí málokdo.

V ezoterické vsuvce přichází Marie a říká publiku, aby otevřeli pomalu ruce a zvedli je. Lidi v hledišti to dělají. Marie má kameny, které v uříznuté kouli svítí. Hájek nabízí lihuprostý nápoj, nejdřív jsem ho nechtěl, pak jsem si vzal, byl to mošt. Osazenstvo hospody si bere zelené pláštěnky, bílé gumovky a útočí na voliče.

Na jevišti se odehrává svatba, nevěsta Marie ve řvavých šatech po kolena, ženich Vondráček v jasně červeném blýskavém saku a bílých gumácích… Taková volební akce ještě v žádné reálné skutečnosti neproběhla.

Zažívám okamžik známý z Divadelek, tři řady se dobře baví, zbytek zaraženě mlčí.

Volby nás čekají za několik let, ale Islámský stát začal zabíjet jinověrce letos. Válka na Ukrajině přes mírové hovory pokračuje. Byl jsem, myslím, na třetím představení, chyběla čtvrtina diváků. Možná bych se dnes na Srnky, které se mi líbily, díval jinak. Nevím.

Otto Hejnic

Faust

Málokterý režisér stihne nastudovat Fausta. Musí být totiž náležitě zkušený a moudrý a všechno dění se ho musí ještě týkat. Fausta psal Johann Wolfgang Goethe od dvaceti do své smrti. „Budeme svědky barbarské cesty

mužského světa za poznáním a zkušeností veškerého lidstva, za absolutnem, za podmaněním si přírody (té pýchy), která za sebou nechává jen zpustlou zem a zmařené životy. A zároveň budeme cítit, že fascinující, titánské vzedmutí mužství, je vyvažováno něčím podstatnějším. Láskou žen. Tím drží pohromadě svět," napsal režisér Ivan Rajmont. Fausta si sám upravil, hraje se v Malém divadle v Liberci. Scéna se táhne hledištěm, ještě zabírá vlevo jeviště, tam vystoupí duch a později bude provozována Valpuržina noc, napravo je postel Markétky, zbožné dívky, které se líbí šperky. Starý Faust je na konci a přece na začátku svého vědění, zjevuje se mu Mefistofeles s Komikem a rýsují před ním další možné cesty.

V představení vystupuje celá řada herců, většina ztvárňuje několik postav, Jana Hejret Vojtková, Ladislav Dušek, Jaromír Tlalka, Michal Maléř, Jakub Albrecht, Martin Stránský, Josef Jelínek, Jana Stránská, Barbora Mottlová a Markéta Coufalová. Země se prohýbá a otevírá, leze z ní Mefistofeles, Martin Polách, se svým pomocníkem Veronikou Korytářovou, kteří Faustovi, Václavu Helšusovi, nabízejí, co jeho oko uzří, ale vzdělaný Faust vše označuje za podvod a zakázané činnosti ho nudí. Nakonec zázračně omládne, stane se mladým Tomášem Váhalou a bezhlavě se zamiluje do Markétky, kterou představuje Karolína Baranová. Ta mu podlehne. Hlavní postavou je prošedivělý a zestárlý Václav Helšus a jeho protikladem naivní Karolína Baranová. Proti Faustovým znalostem všehomíra tu stojí dívka se vším, co má. To dává bez rozmyslu, navzdory výchově. Svoji čistotu a půvab.

Musíme si uvědomit, že je to doba bez antikoncepčních pilulek. Když jsem slyšel Markétku v závěrečné scéně s mladým Faustem, bylo to Rajmontovo vyjádření!

Jestli byla Markétka nahá, jestli při Valpuržině noci čarodějnice vyváděly, to je celkem jedno. Úplně všemu jsem nerozuměl, není to dáno špatným přednesem, ale některé důležité věci mi unikly. Řada inscenací zabere na poprvé, ale pak je divák po právu zapomene. Faust zůstane věčnou otázkou, tak ho Goethe vlastně napsal, co nám chce říct. Starý sedící Václav Helšus v kápi a vedle něj mladý Tomáš Váhala ve vestičce, připravený vyskočit a běžet za každou otázkou, za každým tématem…

V inscenaci je pět hlavních rolí, starý Faust, mladý Faust, čistá Markétka, a dva pokušitelé, Komik a hřmotný Mefistofeles. Martin Polách a Veronika Korytářová v černých úborech zdají se být úspěšnými vyslanci pekla.
Vystupuje také Severáček. Scénografům, Tomáši Raflovi a Luďku Horovi, nutno poděkovat za otevírající se hlubiny z prken, Petra Vlachynská vytvořila dávné i současné kostýmy, Mario Buzzi hudbu.

Měl jsem štěstí, viděl jsem Rajmontova Fausta na vlastní oči, a i když mi některé dílčí problémy unikly, herečkám a hercům děkuji za výjimečný zážitek.

Premiéra byla 12. prosince 2014, viděl jsem reprízu z 25. února 2015.

Otto Hejnic

Stanislav Kubín píše Nathanielovi

Zleva Benjamin Mlýnek, Blanka Konvalinková, Luboš Příhoda, Vlasta Hejnicová a Stanislav Kubín s manželkou

Ve středu 4. 3. 2015 v 17 hodin uvedla ředitelka liberecké knihovny Blanka Konvalinková pořad ke křtu nové knížky Stanislava Kubína Dopisy člověku Nathanielovi, ale ohlášení účinkující, Robert Tamchyna, František Novotný, prof. Petr Moos, Marek O. Vácha ani Milena Hercíková, se kvůli chřipce nedostavili, a tak musel Standa Kubín začít bez obvyklých opor. Přizval si na pomoc vikáře Československé církve husitské Benjamina Mlýnka, který mu přečetl dvě laudatia, kde ho nepřítomní vybranou řečí chválí.

Cantemus zazpíval žertovné písně od Jiřího Pazoura na text Jiřího Žáčka, ale jinak vše bylo na Kubínovi. Četl, jak v mládí slyšel naklepávání kos a srpů, ostřených klepáním na kovovém trnu nazývaném babka. Téměř plný sál ztichnul, protože si klapot kos představoval. Už dávno se k sečení používají stroje. Kubín většinou vystupuje jako zástupce moudřejších, ale teď tam stál jako jeden z davu, jako jeden z obyčejných.

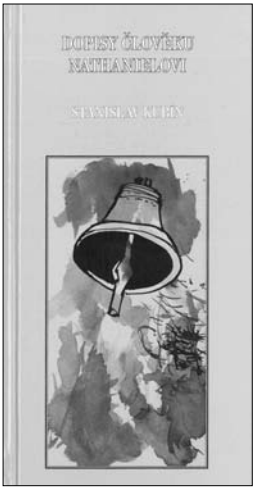
Život není to, co žijeme, nebo to, co chceme, ale to, co vydržíme. (Jan Werich) Člověk může vítězit nad druhými, ale nejtěžší je to nad tím horším v sobě samém. (Arnošt Lustig)

Autor, který je věřící člověk, bere k podpoře svých slov lidi odkudkoliv, staré rabíny i novodobé myslitele, a hledá, co mají společné, ale zároveň výsledek znovu s ironií poměřuje (kdo

má vždy pravdu, obvykle ji nemá). Cituje Marka Orko Váchu: *Nejsme racionální bytosti, které občas používají emoce. Jsme emociální bytosti, které občas používají rozum.*

Na základě citátů klade autor další otázky. Hledá novodobou cestu k něčemu vyššímu. Cituje Roberta Fulghuma, Arnošta Lustiga, Jerzyho Lecze, Benjamina Kurase a další. Chce přesvědčit starší dámy, které kdysi byly pokřtěné, ale v průběhu let z nich náboženství vyvanulo. A právě pochybující S. Kubín je jim k tomu dobrý. Například se ptá: Jaký je rozdíl mezi nanebevzetím a nanebevstoupením? Kdo na nebe vstoupil, byl mnohem akčnější, musel udělat minimálně krok, k nanebevzetí není potřeba dělat nic. Zamyšlení, vlastní dopisy člověku Nathanielovi, lemují básně. Jsou hodnotné samy o sobě? Třeba Krajiny bez návratů své místo rozhodně mají, jiné zůstávají pouze otázkou po Bohu. Rozhodující zde je ten třetí, Bůh, kvalita textu zůstává druhotná. Autor je proti mechanickému přeříkávání modlitby, podobnému roztočení tibetských mlýnků. Káră čtenáře, že nejsou opravdoví. Na modlitbě Otče náš, jenž jsi na nebesích, na rozboru textu dnešníma očima ukazuje, konkrétně na neuveď nás v pokušení, že pokušení, to je naše věc! *Co se někdy jeví jako tragédie, může se časem projevit jako cesta záchrany*, cituje pátera Bohumila Baštěckého.

V jedné básni píše: Léty okraden – o všechny milostné doteky. Uvědomuje si končící život a ptá se Boha po jeho smyslu. Když je Bůh všemohoucí, jak mohl dopustit Osvětim? Rabín Jehuda Low ben Becalel, píše, že *všechno je jinak*. Kubín cituje židovské vtipy, diví se, že se mu objevují u věcí a daností pochybnosti, u kterých dříve ani trochu nepochyboval. *Nikdy se na veřejnosti nehádej s blbcem. Přihlížející by nemuseli poznat, kdo je kdo,* řekl ThDr. Jan Hradil, biskup CČSH.

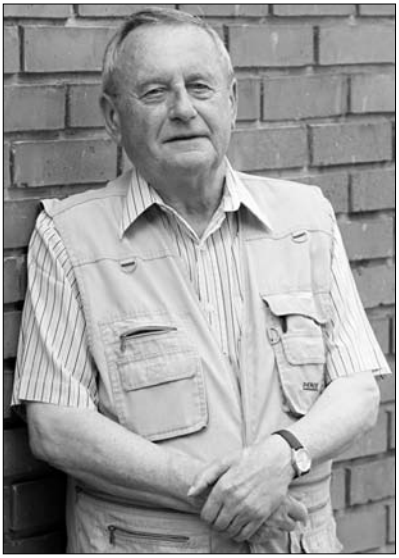

Kdo přišel ke Kristovu hrobu první? Evangelisté Matouš, Marek, Lukáš nebo Jan, každý píše trochu jinak.
Uvedení knížky, kterého se Stanislav Kubín tak obával, skončilo úspěšně, čtenáři a hlavně čtenářky s autorem souzněli.

Barevná knížka netradičního formátu s ilustracemi Štefana Škapíka má tvrdou vazbu, 116 stran, vydalo ji nakladatelství Jiří Nosek – KLIKA.
Stanislav Kubín, laický kazatel, který se ptá, by ve středověku nejspíše propadl inkvizici, ale v roce 2015 si zasloužil bouřlivý potlesk.

Otto Hejnic

Luboš Příhoda dostal Cenu Euroregionu Nisa

V úterý 9. 12. 2014 se sešel Euroregion Neisse-Nisa-Nysa. Ceny se předávaly v Oblastní galerii v Liberci. Bylo vyhodnoceno 26 projektů. Hlavními cenami jsou skleněné kapky z českého křišťálu, zhotovené na sklářské škole v Železném Brodě. Nejlepší příhraniční spolupráce se týkala hasičů z Rokytnice nad Jizerou a Powiatu Jelenogorskiego, kteří společně zasahují v Krkonošském národním parku.

V oblasti kultury, sportu a vzdělávání získal cenu projekt J-O-Š, zahrnující spolupráci divadel v Jelení Hoře, v Žitavě a Divadla F. X. Šaldy v Liberci. Tajemník Euroregionu Nisa J. Zámečník řekl, že projekt zvyšuje nabídku divadel a rozšiřuje zahraniční spolupráci.

Práce studenta Billa Potthorsta se nazývá Ideje budoucnosti, s kolegy hodnotil mládež ze sousedních měst Görlitz a Zgorzelec, jejich budoucnost vidí v mnohem širším měřítku než v minulých časech.

Na závěr byly zhodnoceny tři významné osobnosti sousedících států. Byl to zakladatel a dlouholetý šéf Biegu Piastow Julius Gozdowski, ředitel Dopravního svazu Horní Slezsko Georg Janetzki a básník, novinář a překladatel Luboš Příhoda. V roce 1968 byl novinářem a německým překladatelem, vydával tehdejší revoluční Vpřed. V pozdějších normalizačních letech byl přeřazen do JZD, ocitl se na okraji společností, překlady z němčiny vydával pod cizím jménem, nesměl jezdit do ciziny a německé literáty držel v utajení. V roce 1990 se stal šéfredaktorem Regionu, prvních opravdu nezávislých novin na Liberecku, které vedl v česko-německo-polském duchu, a sám osobně se zúčastňoval všech jednání, ze kterých nakonec vznikl Euroregion Nisa. Po zániku Regionu se stal předsedou Kruhu autorů Liberecka. Vydává již devátý česko-německo-polsko-lužickosrbský a letos navíc maďarský Kalmanach, kde spolu s řadou místních spisovatelů, výtvarníků a publicistů mapuje libereckou kulturu. Křišťálová kapka je pozdní připomínkou jeho 80. narozenin.

Jan Šebelka, Otto Hejnic

Pobočka Rochlice v novém

Děkujeme
za sponzorský dar
e-shopu **MT nábytek**,
který vybavil naši
pobočku v Rochlicích
novými knihovnickými
regály. Podařila se
skvělá věc a my věříme,
že se čtenáři v novém
prostředí budou cítit
příjemně.

Krajská vědecká knihovna v Liberci (KVK)
e-mail: library@kvkli.cz
www.kvkli.cz

Kruh autorů Liberecka (KAL)
e-mail: jakub.sebelka@volny.cz
http://www.kruhautoruliberecka.cz/

ISSN 1214 - 2751

Bibliothek Liberec
Knihovna Liberec
Library Liberec

Vedle vrcholků krkonošských a jizerských objevila se v Čec
Mnozí odvážlivci, když se octli na počátku velikolepého měsíce červ
V zámku bylo práce a běhu o překot. *Bláznivíny se rozséva*
Pamatují to jako dnes, ač od té doby uplynula třetina století.
Sem, knihomilče, knihu zvláštní ždáš-li míti!
Who's there? *Stanu se menším a ještě menším, až budu nejmenším na celém světě.* *Nothing*
Die Welt ist alles, was a
A me, mamo, adarig džav, so me tuke adaj mukha